

RAPORT O STANIE GMINY ŁOMAZY

2024

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Ogólna charakterystyka gminy	4
3. Informacje finansowe, inwestycyjne oraz mienie gminne	11
4. Działalność inwestycyjna	24
5. Fundusz sołecki	29
6. Mienie komunalne	29
7. Realizacja uchwał Rady Gminy	32
8. Realizacja strategii i programów	41
9. Pomoc społeczna i wsparcie dla rodzin.....	44
10. Edukacja	51
11. Kultura.....	54
12. Pozostała działalność.....	61
13. Podsumowanie.....	76

1. Wstęp

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Wójt Gminy Łomazy przedstawia raport o stanie Gminy Łomazy za 2024 rok.

Niniejszy raport stanowi podsumowanie działalności wójta oraz funkcjonowania gminy w minionym roku, który był czasem intensywnej pracy, kontynuacji ważnych projektów, umacniania współpracy z naszymi lokalnymi społecznościami i instytucjami. Zawiera kompleksową analizę aktualnego stanu rozwoju naszej gminy, obejmującą kluczowe aspekty funkcjonowania samorządu lokalnego. W dokumencie przedstawiam podstawowe informacje dotyczące charakterystyki demograficznej, sytuacji finansowej oraz inwestycji realizowanych na terenie Gminy Łomazy.

Rok ten, mimo okresu wyborczego, nie wpłynął na spowolnienie realizacji założonych celów. Wręcz przeciwnie – kontynuowaliśmy i rozwijaliśmy działania na rzecz rozwoju gminy, jej mieszkańców oraz lokalnych organizacji.

W zakresie finansowym gmina dysponuje stabilnym budżetem, co pozwala na realizację zaplanowanych działań inwestycyjnych i bieżących potrzeb mieszkańców. W raporcie omówione zostały źródła dochodów, struktura wydatków, a także główne kierunki rozwoju.

Mienie gminne stanowi istotny element majątku publicznego, obejmujący nieruchomości, urządzenia i infrastrukturę, które są wykorzystywane do realizacji zadań własnych i zadań zleconych. Zarządzanie tym mieniem odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami, z naciskiem na efektywność i transparentność.

Realizacja uchwał rady gminy oraz strategii i programów rozwojowych stanowi fundament działań władz lokalnych. Wskazano postępy w realizacji kluczowych projektów inwestycyjnych, społecznych i środowiskowych, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców.

Ważnym elementem działalności gminy jest również pomoc społeczna obejmująca działania wspierające najbardziej potrzebującym mieszkańcom, a także szeroko rozumiana edukacja i kultura, które przyczyniają się do integracji społecznej i rozwoju lokalnej tożsamości.

W niniejszym raporcie skupimy się na kluczowych działaniach, takich jak rozwój infrastruktury, ochrona środowiska, wsparcie społeczności lokalnej. Przedstawiamy osiągnięcia oraz inicjatywy podejmowane w tych obszarach.

2. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Łomazy położona jest w powiecie bialskim, w północno-wschodniej części województwa lubelskiego na obszarze tzw. Zakłęśłości Łomaskiej. Gmina Łomazy graniczy z ośmioma gminami: Biała Podlaska, Drelów, Komarówka Podlaska, Piszczac, Rossosz, Sosnówka, Tucznia i Wisznice.

W skład administracyjny gminy wchodzi 19 sołectw. Powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 19 857,7924 ha.

Sołectwo	Powierzchnia
Bielany	629,5949
Burwin	614,8111
Dubów	982,8836
Huszczą Pierwszą	1 694,1203
Huszczą Drugą	2 353,6693
Jusaki-Zarzeka	1 145,4718
Kopytnik	529,0840
Koszoły	1 664,8992
Korcówka	929,6303
Kozły	578,0640
Krasówka	1 202,4610
Lubenska	901,4770
Łomazy I	1 190,7289
Łomazy II	2 009,0991
Stasiówka	530,9397
Studzianka	1 628,3300
Szymanowo	425,85347
Wóka Korczowska	412,3957
Wola Dubowska	434,2794
Razem	19 857,7924

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

Gmina liczy 4 821 mieszkańców, w tym 2 389 to kobiety, a 2 431 mężczyźni. W okresie od początku do końca 2024 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 31 osoby, w tym o 57 kobiet i 26 mężczyzn (wzrost).

Od dłuższego czasu można zaobserwować, że liczba mieszkańców gminy corocznie ulega zmniejszeniu.

Liczba ludności w gminie Łomazy	
2024	4 821
2023	4854
2022	4 919
2021	4 990
2020	5 050
2019	5 089

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

Podział mieszkańców ze względu na wiek i płeć (stan na 31.12.2024 r.)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Liczba osób
0-6 lat	117	145	262
7-18 lat	285	299	584
19-60 (kobiety)	1 311	X	1 311
19-65 (mężczyźni)	X	1 603	1 603
> 60 kobiety	676	X	676
> 65 mężczyźni	X	385	385

Dane wg Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Analizując poszczególne grupy wiekowe mieszkańców można stwierdzić, że największą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym – na koniec 2024 roku grupa ta liczyła 2 914 osoby, tj. 60,44% mieszkańców gminy. Dzieci i młodzież do lat 18 to 846 osoby, tj. 17,55% mieszkańców. Natomiast grupa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku) liczyła 1 061 osoby tj. 22,01% mieszkańców gminy.

Wykaz ludności w sołectwach gminy Łomazy (stan na 31.12.2024 r.)

Sołectwo	Liczba mieszkańców
Bielany	93
Burwin	61
Dubów	432

Huszczą Pierwszą	303
Huszczą Drugą	214
Jusaki-Zarzeka	162
Kopytnik	129
Koszoły	229
Korczówka	197
Kozły	152
Krasówka	163
Lubenska	204
Łomazy I i II	1 667
Stasiówka	101
Studzianka	413
Szymanowo	138
Wólka Korczowska	57
Wola Dubowska	106

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

W 2024 roku na terenie gminy urodziło się 19 dzieci, w tym 7 dziewczynek i 12 chłopców, zawarto 29 małżeństw, a zmarły 64 osoby, w tym 29 kobiet i 35 mężczyzn.

W 2024 r. liczba zgonów w porównaniu z rokiem poprzednim jest większa o 4 osoby, natomiast liczba urodzeń jest niższa o 4 (liczba zgonów w 2023 r. wyniosła 60, zaś urodzeń 23). Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa. W granicach gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. funkcjonowało 3 007 gospodarstw rolnych, zajmując 85% powierzchni gminy.

Liczba gospodarstw wg powierzchni

Zakres powierzchni	Ilość gospodarstw (szt.)
0,0 - 0,4999 ha	833
0,5 - 0,9999 ha	296
1,0 - 1,4999 ha	248
1,5 - 1,9999 ha	189
2,0 - 2,9999 ha	279
3,0 - 4,9999 ha	319
5,0 - 6,9999 ha	224
7,0 - 9,9999 ha	203
10,0 - 14,9999 ha	218
15,0 - 19,9999 ha	79

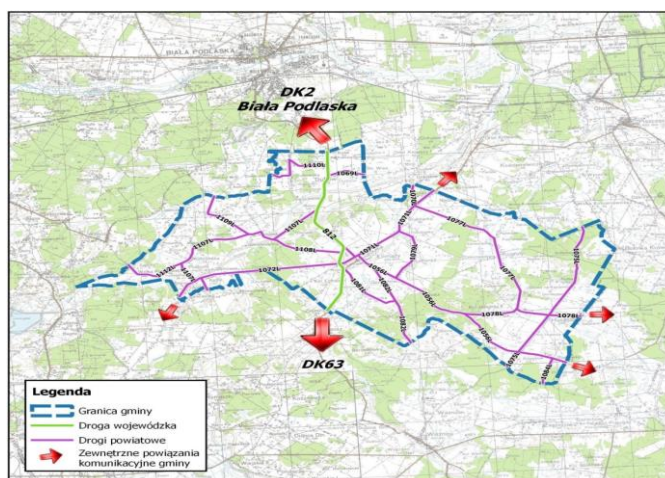
20,0 - 29,9999 ha	85
30,0 - 49,9999 ha	21
50,0 - 99,9999 ha	13
100,0 ha i powyżej	0

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

Powierzchnia wód na terenie gminy wynosi 201 ha, natomiast lasy i grunty leśne zajmują 5 511,016 ha.

Najważniejszym ciągiem komunikacyjnym stanowiącym istotne powiązanie zewnętrzne gminy Łomazy jest droga wojewódzka nr 812 klasy głównej ruchu przyspieszonego. Droga ta pełni funkcję połączenia ponadlokalnego z ośrodkiem miejskim – Białą Podlaską oraz z drogami wyższej kategorii, tj. drogą krajową nr 2 relacji Świecko (gr. państwa z Niemcami) – Terespol (gr. państwa z Białorusią) oraz drogą krajową nr 63 relacji Węgorzewo (gr. państwa z Rosją) – Sławatycze (gr. państwa z Białorusią). Długość drogi nr 812 na terenie gminy Łomazy wynosi ok. 11,9 km. W centralnej części gminy droga ta funkcjonuje jako obwodnica miejscowości Łomazy zapewniając głównemu ośrodkowi gminy dobre połączenie komunikacyjne przy minimalizowaniu oddziaływania na występującą tam zabudowę. Powiązania zewnętrzne gminy zapewniają również drogi powiatowe nr:

- 1071L – łącząca Łomazy z gminą Piszczac oraz docelowo DK nr 2,
- 1078L – łącząca Łomazy z gminą Tuczna oraz docelowo DW nr 816,
- 1056L – łącząca Łomazy z gminą Tuczna oraz docelowo DK nr 63,
- 1072L - łącząca Łomazy z gminą Komarówka oraz docelowo DW nr 813.

Sieć dróg publicznych w gminie Łomazy pod względem funkcjonalnym jest dobrze rozwinięta. Drogi gminne publiczne w znacznej mierze umożliwiają powiązanie większości obszarów funkcjonalnych z drogami wyższej kategorii, ich układ jest optymalnym uzupełnieniem dróg powiatowych oraz drogi wojewódzkiej. Problemem jest niestety niewielka ilość dróg gminnych utwardzonych.

Przez obszar gminy Łomazy przebiega 20 dróg powiatowych o łącznej długości w obszarze gminy ok. 107 km. Zgodnie z wykazem dróg powiatowych prowadzonych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Białej Podlaskiej łączna długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej wynosi ok. 74,5 km, natomiast długość dróg o nawierzchni nieutwardzonej (gruntowej) wynosi ok. 32,5 km. Układ dróg powiatowych dobrze świadczy o powiązaniach komunikacyjnych gminy Łomazy z sąsiednimi jednostkami.

Poniższa tabela przedstawia wykaz dróg powiatowych w obszarze gminy Łomazy.

Lp.	Numer drogi	Klasa techniczna	Przebieg drogi	Długość - km		
				Ogółem	twarda	gruntowa
1	1056L	Z	KODEŃ - TUCZNA - BOKINKA PAŃSKA - STASIÓWKA - ŁOMAZY	13,47	13,47	0
2	1069L	L	ORTEL KSIĄŻĘCY - DUBÓW	2,121	2,121	0
3	1070L	D	DOKUDÓW - DR. POW. 1071L	1,56	0,02	1,54
4	1071L	Z	ORTEL KRÓLEWSKI - ŁOMAZY	7,282	7,282	0
5	1072L	Z	ŁOMAZY - KOLEMBRODY- WISKI	8,973	8,973	0
6	1075L	L	DR.POW. 1068L - WYCZÓŁKI - HUSZCZA - WISZNICE	10,59	4,295	6,295
7	1076L	D	PUHARY - TUCZNA	1,197	0	1,197
8	1077L	L	DR.POW. 1071L - HUSZCZA	9,926	5,383	4,543
9	1078L	L	DR.POW. 1056L - HUSZCZA - ZASCIANEK	6,125	6,125	0
10	1079L	D	STUDZIANKA - LUBENKA	4,052	2,129	1,923
11	1080L	L	PRZEJŚCIE PRZEZ ŁOMAZY	2,108	2,108	0
12	1081L	L	ŁOMAZY - KOLONIA WISZNICE	6,635	1,925	4,71
13	1082L	D	DR. POW.1056L - NADATKI	4,505	0	4,505
14	1084L	L	STASIÓWKA - ZESZCZYŃKA - MOTWICA	1,84	1,84	0
15	1105L	L	ROSSOSZ - KOZŁY	0,882	0,882	0
16	1107L	L	BIELANY - KRASÓWKA - KOZŁY	10,437	10,437	0
17	1108L	L	ŁOMAZY - OSTRÓWEK	3,71	1,71	2
18	1109L	L	JANÓWKA - KRASÓWKA	3,765	1,3	2,465
19	1110L	D	WÓLKA DUBOWSKA - MICHAŁÓWKA	4,535	2,111	2,424
20	1112L	L	WITOROŻ - KORCZÓWKA	3,26	2,415	0,845
Razem:				107,0	74,5	32,5

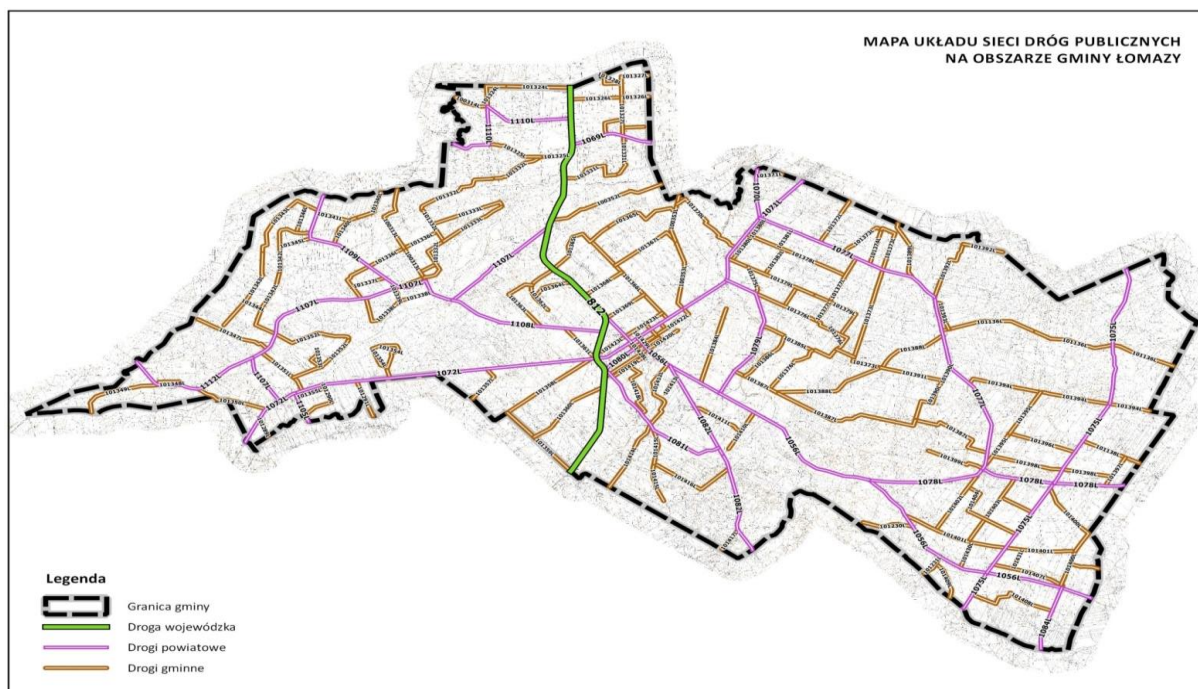
Drogi gminne publiczne oraz drogi wewnętrzne stanowią podstawową sieć drogową gminy niezbędną do obsługi zapotrzebowania komunikacyjnego lokalnej społeczności oraz zapewnienia powiązań jednostki

z drogami wyższej kategorii. Pomimo faktu, iż drogi gminne są najniższą kategorią dróg publicznych, zazwyczaj o parametrach dostosowanych do drogi klasy dojazdowej lub lokalnej, to stanowią największy procent udziału w długości dróg publicznych w gminie. Sieć dróg gminnych publicznych zgodnie z rejestrem numerów dróg gminnych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego dla gminy Łomazy obejmuje 119 dróg, o łącznej długości ok. 200 km.

Stan sieci dróg gminnych według raportu rocznego kierowanego do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad przedstawia poniższa tabela (stan na 31.12.2024 r.).

Klasa dróg	Suma długości i powierzchni		Suma długości i powierzchni według rodzaju nawierzchni												
	Długość	Powierzchnia	twarda						gruntowa						
	ogółem	ogółem	w tym:						ogółem	w tym:					
			ulepszona				nieulepszona			wzmocniona żwirem, żużlem itp.				naturalna (z gruntu rodzimego)	
			bitumiczna		kostka		tłuczniowa			wzmocniona żwirem, żużlem itp.		naturalna (z gruntu rodzimego)			
km	tys.m ²	km	tys.m ²	km	tys.m ²	km	tys.m ²	km	tys.m ²	km	tys.m ²	km	tys.m ²		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
L	200,434	905,972	17,306	125,837	0,191	0,510	1,510	7,150	181,427	772,475	16,989	42,930	164,438	729,454	

Drogi przebiegające przez Gminę Łomazy

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę do celów konsumpcyjnych odbywa się w większości z wodociągu gminnego. Długość czynnej sieci wodociągowej na koniec 2024 roku wynosiła 211,00 km. Na dzień 31 grudnia 2024 r. istniało 1 470 przyłączy do sieci wodociągowej (o 20 więcej w porównaniu do 2023 r.).

W przypadku sieci kanalizacyjnej długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 8,30 km. Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych było 333 gospodarstwa. Ścieki w miejscowości Łomazy są odprowadzane do gminnej oczyszczalni ścieków, w pozostałych miejscowościach funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szamba. Na dzień 31 grudnia 2024 r. istniało 208 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1.343 zbiorniki bezodpływowe. W porównaniu do roku 2023 ilość przydomowych oczyszczalni ścieków zwiększyła się o 1. Dostęp do sieci kanalizacyjnej w gminie posiada 17% gospodarstw domowych.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. było zarejestrowanych 158 podmioty gospodarcze. W 2024 roku zarejestrowano w gminie, (obsługa CEIDG przez Urząd Gminy Łomazy), 21 nowych przedsiębiorców, są to głównie zakłady usługowe: usługi budowlane, placówki handlowe, usługi

transportowe, mechanika pojazdowa. Niewielki procent działalności gospodarczej to działalność wytwórcza dotycząca min. produkcji drewna budowlanego, stolarki drzwiowej i okiennej oraz mebli. W 2024 r. wyrejestrowano 11 przedsiębiorców. Wyrejestrowani przedsiębiorcy to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których przedmiotem działalności były usługi budowlane.

W 2024 roku liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Łomazy wynosiła 116 (o 3 mniej niż w 2023 roku), w tym 50 kobiet (o 1 więcej niż w 2023 r.) i 66 mężczyzn (o 4 mniej niż w 2023 r.). 13 bezrobotnych (o 3 mniej niż w 2023 r.) posiadało prawo do zasiłku, 58 to osoby długotrwale bezrobotne (o 6 mniej niż w 2023 r.)

Struktura wiekowa bezrobotnych:

- od 18 do 24 lat – 27 osoby (w porównaniu do ubiegłego roku wzrost o 5 osób),
- od 25 do 34 lat – 31 osób (w porównaniu do ubiegłego roku wzrost o 1 osobę),
- od 35 do 44 lat – 19 osób (w porównaniu do ubiegłego roku spadek o 13 osób),
- od 45 do 54 lat – 27 osób (w porównaniu do ubiegłego roku wzrost o 3 osoby),
- od 55 do 59 lat – 7 osób (tyle samo co w roku 2023 r.),
- od 60 do 64 lat – 4 osoby (w porównaniu do ubiegłego roku wzrost o 1 osobę).

W celu aktywizacji osób bezrobotnych w 2024 r. Wójt Gminy zawarł i realizował z Powiatowym Urzędem Pracy w Białej Podlaskiej 1 umowę o zorganizowanie stażu na okres 6 miesięcy dla 1 osoby bezrobotnej skierowanej przez Starostę - Projekt „Aktywacja zawodowa osób bezrobotnych z powiatu bialskiego i miasta Biała Podlaska (II)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

W Gminie Łomazy funkcjonują następujące jednostki budżetowe:

- Urząd Gminy Łomazy,
- Zespół Placówek Oświatowych w Łomazach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach,
- Gminny Klub Malucha w Łomazach,
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Dubowie,
- Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łomazach.

W gminie funkcjonują następujące instytucje kultury:

- Gminny Ośrodek Kultury w Łomazach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach.

3. Informacje finansowe, inwestycyjne oraz mienie gminne

Dochody ogółem

34 361 803,61 zł

wykonane w 2024 r.

-28,58%

do roku 2023

Dochody ogółem na mieszkańca

7 127,53 zł

wykonane w 2024 r.

-28,14%

do roku 2023

Dochody bieżące na mieszkańca

6 032,27 zł

Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

Dochody majątkowe na mieszkańca

1 095,26 zł

Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

Dochody własne na mieszkańca

2 039,66 zł

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

Dochody unijne na mieszkańca

563,82 zł

Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Łomazy w 2024 roku były subwencje ogólne z budżetu państwa. Wpływy w kwocie 13.011.067,00 zł stanowiły 37,86% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 70,36% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Łomazy w 2024 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 3.127.004,00 zł i generowały 9,10% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z usług, wpływy z podatku od nieruchomości oraz wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, wykonane odpowiednio w wysokości 1.542.328,08 zł, 1.294.609,83 zł i 871.048,88 zł.

Wykres 1: 10 głównych źródeł dochodów Gminy Łomazy w 2024 roku

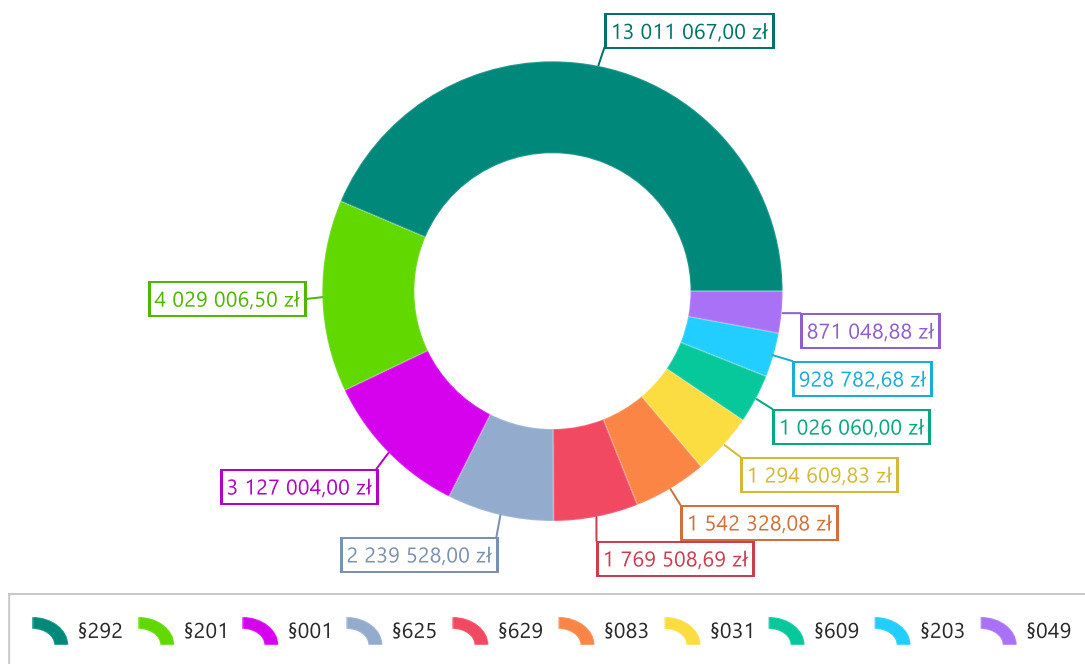

Tabela 1: Dochody Gminy Łomazy w 2024 roku

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	13 011 067,00
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	4 029 006,50
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	3 127 004,00

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	2 239 528,00
629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	1 769 508,69
083	Wpływy z usług	1 542 328,08
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	1 294 609,83
609	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	1 026 060,00
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	928 782,68
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	871 048,88
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	740 957,90
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	681 252,00
032	Wpływy z podatku rolnego	666 693,08
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	478 646,70
097	Wpływy z różnych dochodów	362 165,24
033	Wpływy z podatku leśnego	280 139,92
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	179 907,64
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	163 768,46
663	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	158 857,02
067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	153 323,50
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	124 012,61
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	118 344,00

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	60 576,87
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	45 006,00
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	38 389,00
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	31 269,83
092	Wpływy z pozostałych odsetek	31 173,32
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	27 832,00
244	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	24 223,58
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	19 934,68
096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	19 000,00
041	Wpływy z opłaty skarbowej	18 370,00
062	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	18 060,00
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	14 737,98
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	12 668,00
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	12 489,27
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	10 000,00
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	9 920,00
069	Wpływy z różnych opłat	4 561,50
232	Dotacja celowa otrzymana z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	3 000,00
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	2 951,97
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	2 091,42
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	2 064,00
231	Dotacja celowa otrzymana z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	1 890,00
043	Wpływy z opłaty targowej	1 872,00
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	1 176,34

 RAPORT O STANIE GMINY ŁOMAZY 2024

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
063	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	680,00
047	Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności	450,00
057	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	404,12
206	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	0,00
	Razem	34 361 803,61

Tabela 2: Realizacja planu dochodów w 2024 roku w Gminie Łomazy według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2024 r. (w zł)	Plan na 31.12.2024 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
758	Różne rozliczenia	12 138 866,00	13 885 679,87	13 880 371,29	99,96%	40,39%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 781 401,00	5 712 309,00	5 833 591,58	102,12%	16,98%
600	Transport i łączność	12 057 852,76	4 125 352,71	4 126 421,20	100,03%	12,01%
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 040 218,00	2 336 762,63	2 346 818,00	100,43%	6,83%
855	Rodzina	2 123 072,00	2 128 454,40	2 094 735,20	98,42%	6,10%
801	Oświata i wychowanie	791 442,00	1 604 020,47	1 607 083,14	100,19%	4,68%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 227 174,00	1 436 953,31	1 391 103,49	96,81%	4,05%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 725 000,00	1 081 586,00	1 082 647,29	100,10%	3,15%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	647 200,00	720 200,00	792 255,46	110,00%	2,31%
852	Pomoc społeczna	271 849,00	607 218,23	595 177,31	98,02%	1,73%
700	Gospodarka mieszkaniowa	174 950,00	153 843,00	160 282,17	104,19%	0,47%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 078,00	158 075,00	158 034,40	99,97%	0,46%
750	Administracja publiczna	2 022 946,12	138 914,82	101 148,23	72,81%	0,29%
720	Informatyka	623 698,12	77 010,00	77 010,00	100,00%	0,22%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,00	53 600,00	51 827,04	96,69%	0,15%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	30 000,00	30 000,00	31 922,40	106,41%	0,09%
710	Działalność usługowa	25 000,00	25 000,00	29 115,26	116,46%	0,08%
926	Kultura fizyczna	0,00	0,00	1 559,05	-	< 0,01%
752	Obrona narodowa	1 600,00	700,00	700,00	100,00%	< 0,01%
630	Turystyka	0,00	0,00	1,10	-	< 0,01%
	RAZEM DOCHODY OGÓLEM	42 683 347,00	34 275 679,44	34 361 803,61	100,25%	100,00%

Tabela 3: Struktura dochodów ogółem Gminy Łomazy w 2024 roku

Lp.	Rodzaj dochodów	Plan na 31.12.2024 r. (w zł)	Wykonanie na 31.12.2024 r. (w zł)	Wykonanie planu w %
I	SUBWENCJE	13 692 319,00	13 692 319,00	100,00%
1.	Część oświatowa subwencji ogólnej	5 745 510,00	5 745 510,00	100,00%

2.	Część wyrównawcza subwencji	7 028 413,00	7 028 413,00	100,00%
3.	Cześć rozwojowa subwencji ogólnej	237 144,00	237 144,00	100,00%
3.	Uzupełnienie subwencji ogólnej	681 252,00	681 252,00	100,00%
II	DOCHODY WŁASNE	9 682 599,43	9 828 294,83	101,50%
1.	Dochody podatkowe	5 593 709,00	5 709 382,29	102,07%
2.	Wpływy z opłat i pozostałych podatków	1 047 524,00	988 849,32	94,40%
3.	Dochody uzyskane przez gminne jednostki budżetowe, poza dochodami wykazanymi w urzędzie gminy	1 932 033,00	1 987 632,31	102,88%
3.1.	Zespół Placówek Oświatowych w Łomazach	437 850,00	433 919,75	99,10%
3.2.	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łomazach	1 094 000,00	1 177 107,47	107,60%
3.3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach	65 100,00	65 298,45	100,30%
3.4.	Gminny Klub Malucha w Łomazach	305 083,00	279 384,24	91,58%
3.5.	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Dubowie	30 000,00	31 922,40	106,41%
4.	Wpływy z usług Urząd Gminy Łomazy § 0830	94 115,37	93 735,21	99,60%
5.	Dochody z majątku gminy (ewidencjonowane w Urzędzie Gminy Łomazy, bez pozostałych jednostek budżetowych)	186 719,83	206 654,82	110,68%
6.	Pozostałe dochody	828 498,23	842 040,88	101,63%
III	DOTACJE CELOWE	9 862 033,01	9 802 461,78	99,40%
IV	ŚRODKI OTRZYMANE Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19	1 026 060,00	1 026 060,00	100,00%
V	ŚRODKI OTRZYMANE Z FUNDUSZU POMOCY NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE ZADAŃ BIEŻĄCYCH W ZAKRESIE POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY	12 668,00	12 668,00	100,00%
	DOCHODY OGÓLEM	34 275 679,44	34 361 803,61	100,25%

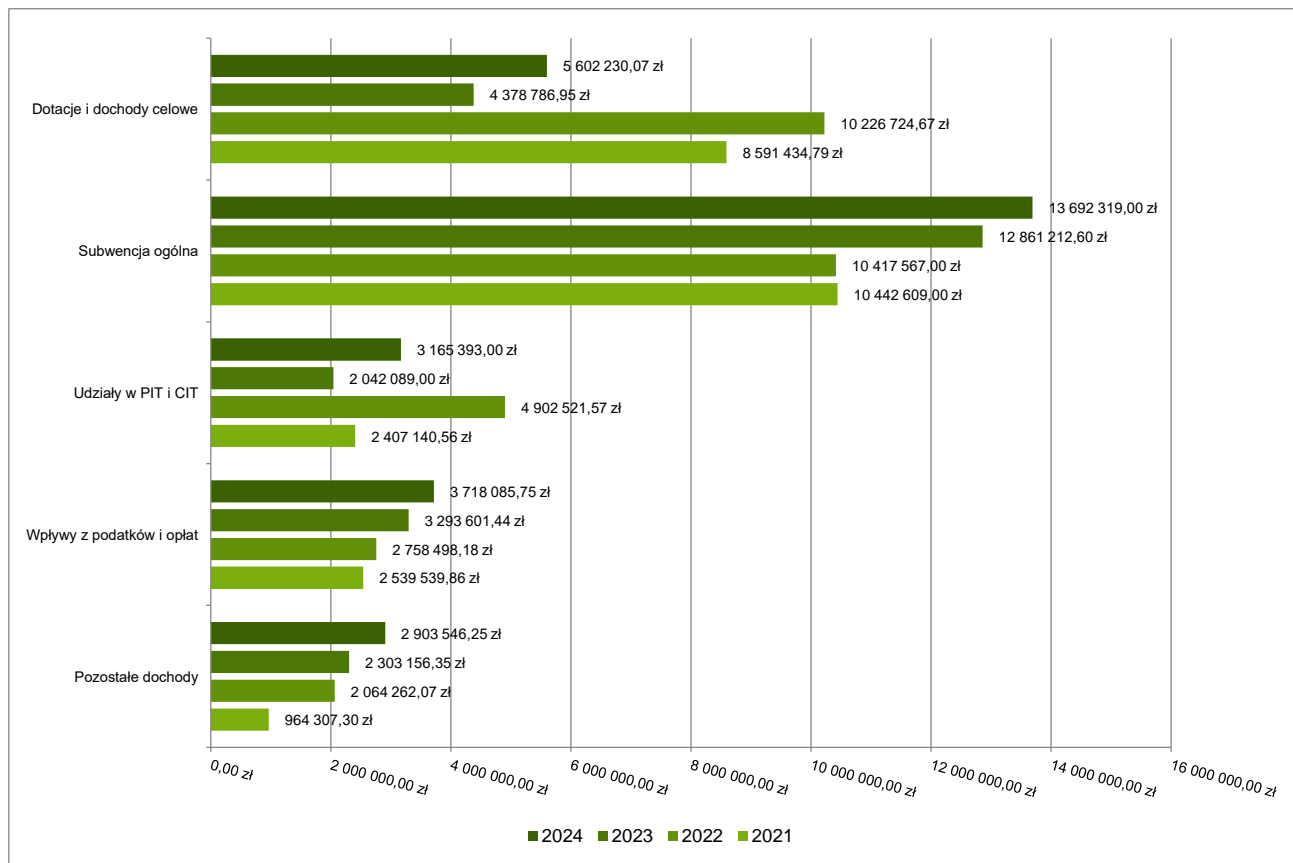
Tabela 4: Dochody wykonane przez gminne jednostki budżetowe, poza dochodami wykonanymi przez Urząd Gminy Łomazy

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2024 r. (w zł)	Plan na 31.12.2024 r. (w zł)	Wykonanie na 31.12.2024 r. (w zł)	Realizacja planu po zmianach
Zespół Placówek Oświatowych w Łomazach				
Wpływy z różnych opłat (za wydanie duplikatów dokumentów szkolnych)	150,00	150,00	98,00	65,33%
Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych	22 000,00	22 000,00	16 148,99	73,40%
Wpływy z usług (z tyt. refakturowania za energię elektryczną)	3 500,00	3 500,00	2 990,26	85,44%
Wpływy z usług (odpłatność za wyżywienie uczniów szkoły podstawowej)	310 000,00	230 000,00	230 323,50	100,14%
Wpływy z pozostałych odsetek	200,00	200,00	188,07	94,04%
Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	2 000,00	2 000,00	1 667,93	83,40%
Wpływy z różnych dochodów (wynagrodzenie płatnika)	2 000,00	2 000,00	1 347,50	67,38%
Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	28 000,00	28 000,00	27 832,00	99,40%
Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	200 000,00	150 000,00	153 323,50	102,22%
Razem	567 850,00	437 850,00	433 919,75	99,10%
Gminny zakład Usług Komunalnych w Łomazach				
Wpływy z usług (dostawa wody)	645 000,00	718 000,00	789 695,31	109,99%
Wpływy z usług (odbiór ścieków)	345 550,00	371 550,00	383 368,93	103,18%

 RAPORT O STANIE GMINY ŁOMAZY 2024

Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	300,00	300,00	0,00	0,00%
Wpływy z pozostałych odsetek (związanych z dostawą wody i odbiorem ścieków)	3 000,00	3 000,00	3 153,57	105,12%
Wpływy z pozostałych odsetek	1 000,00	1 000,00	192,70	19,27%
Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	586,96	0,00%
Wpływy z różnych dochodów (wynagrodzenie płatnika)	150,00	150,00	110,00	73,33%
Razem	995 000,00	1 094 000,00	1 177 107,47	107,60%
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach				
Wpływy z różnych dochodów (dochód z tytułu odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej)	50 000,00	50 000,00	52 173,56	104,35%
Wpływy z usług (usługi opiekuńcze)	6 000,00	10 000,00	10 434,50	104,35%
Wpływy z pozostałych odsetek	500,00	800,00	722,11	90,26%
Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	3 500,00	3 500,00	1 341,37	38,32%
Wpływy z pozostałych odsetek (związane ze zwrotem wypłaconych świadczeń w latach ubiegłych)	500,00	500,00	470,91	94,18%
Wpływy z różnych dochodów (wynagrodzenie płatnika)	300,00	300,00	156,00	52,00%
Razem	60 800,00	65 100,00	65 298,45	100,30%
Gminny Klub Malucha w Łomazach				
Wpływy z pozostałych odsetek	200,00	200,00	63,24	31,62%
Wpływy z różnych dochodów (czesne i odpłatność za wyżywienie, wynagrodzenie płatnika)	302 772,00	304 883,00	279 321,00	91,62%
Razem:	302 972,00	305 083,00	279 384,24	91,58%
Centrum Opiekuńczo - Mieszkalne w Dubowie				
Wpływy z usług (częściowa odpłatność za pobyt w placówce)	30 000,00	30 000,00	31 780,37	105,93%
Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	0,00	56,03	0,00%
Wpływy z różnych dochodów (wynagrodzenie płatnika)	0,00	0,00	86,00	0,00%
Razem:	30 000,00	30 000,00	31 922,40	106,41%

Wykres 2: Dochody bieżące budżetu Gminy Łomazy wg źródeł ich pochodzenia w 2024 roku w porównaniu do lat 2021-2023

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2024 roku: 613 773,33 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2024 roku: 84 834,15 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

15,25%

-33,02 pp.
do roku 2023

W strukturze dochodów budżetowych Gminy Łomazy w 2024 roku znalazły się dotacje inwestycyjne.

Wartość wykonanych dotacji wyniosła 5.238.959,71 zł, z czego 2.239.528,00 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

Wydatki ogółem

32 546 517,05 zł

wykonane w 2024 r.

-37,72%

do roku 2023

Wydatki ogółem na mieszkańca

6 750,99 zł

wykonane w 2024 r.

-37,33%

do roku 2023

Wydatki bieżące na mieszkańca

5 274,90 zł

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

Wydatki majątkowe na mieszkańca

1 476,09 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Środki własne na inwestycje

3 071 979,02 zł

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu. Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem

1 022 596,26 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zewnętrznych i z RFPL oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

W 2024 roku Gmina Łomazy najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 10 696 639,64 zł, co stanowiło 32,87% wydatków Gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach transportu i łączności. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 5 434 681,59 zł, co stanowiło 16,70% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu administracji publicznej zrealizowano na poziomie 4 371 232,74 zł, co stanowiło 13,43% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wykonano w wysokości 2 515 936,54 zł, co stanowiło 7,73% wydatków Gminy, natomiast w ramach rodziny wydatkowano 2 382 616,81 zł, co stanowiło 7,32% wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Łomazy zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 10 667 335,98 zł. Natomiast subwencję oświatową otrzymała na poziomie 5 745 510,00 zł. Oznacza to, że pokrycie wydatków oświatowych subwencją oświatową stanowiło 53,86%.

Warto zwrócić uwagę, że Gmina Łomazy zrealizowała inwestycje na kwotę 7 116 242,00 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 5 238 959,71 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 73,62%.

Szczegóły dotyczące wydatków Gminy Łomazy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5: Wydatki Gminy Łomazy w 2024 roku

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	10 696 639,64
600	Transport i łączność	5 434 681,59
750	Administracja publiczna	4 371 232,74
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 515 936,54
855	Rodzina	2 382 616,81
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 250 011,21
852	Pomoc społeczna	1 474 058,74
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 417 102,39
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	351 235,84
757	Obsługa długu publicznego	264 947,79
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	254 852,59

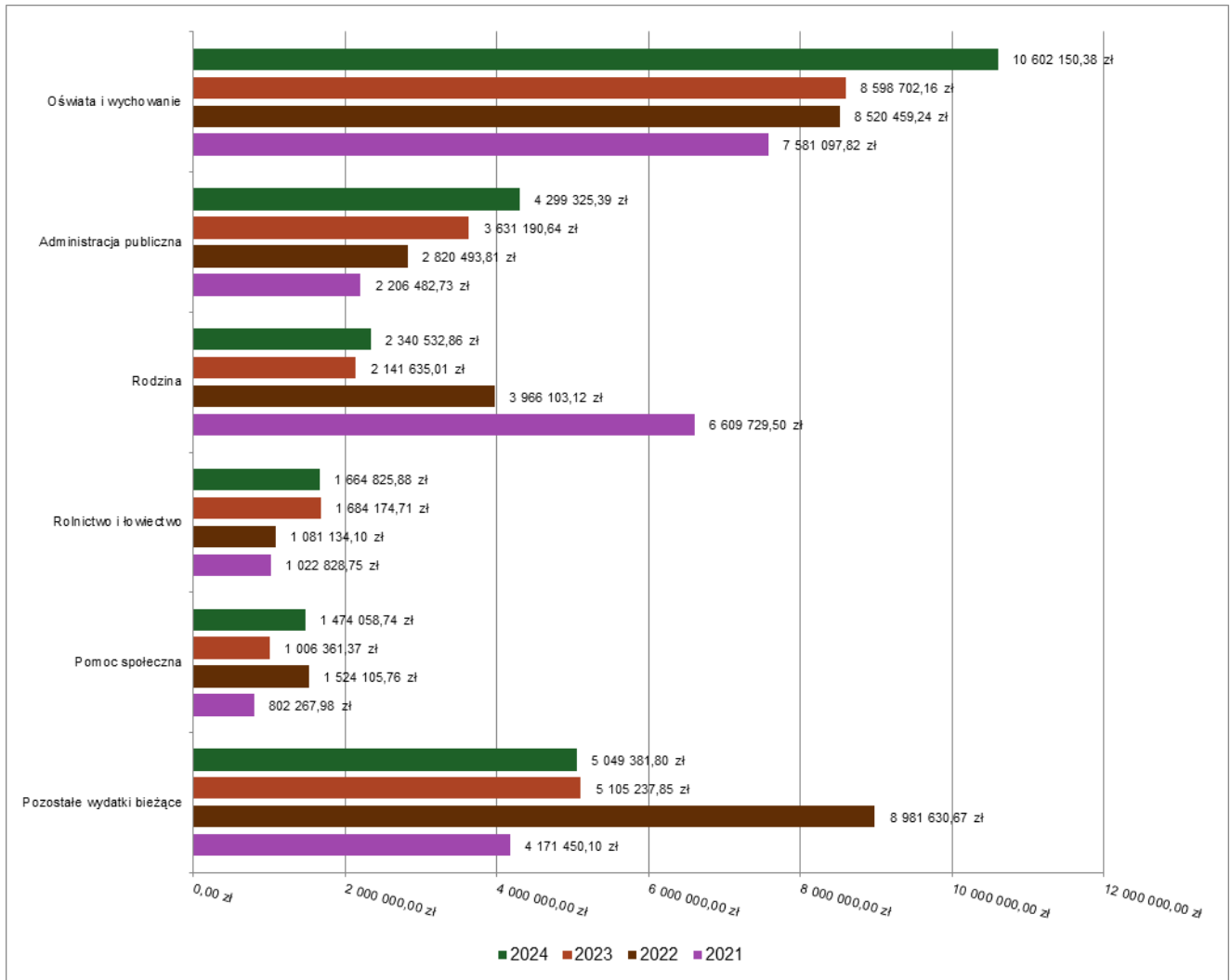
 RAPORT O STANIE GMINY ŁOMAZY 2024

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	242 953,34
630	Turystyka	199 720,62
926	Kultura fizyczna	165 556,38
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	158 034,40
851	Ochrona zdrowia	102 045,05
710	Działalność usługowa	83 712,46
720	Informatyka	67 333,20
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	65 185,60
700	Gospodarka mieszkaniowa	47 078,51
758	Różne rozliczenia	881,61
752	Obrona narodowa	700,00
	Razem	32 546 517,05

Tabela 6: Realizacja planu wydatków bieżących w 2024 roku w Gminie Łomazy według działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2024 r. (w zł)	Plan na 31.12.2024 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
801	Oświata i wychowanie	10 163 508,97	10 953 874,00	10 602 150,38	96,79%	41,69%
750	Administracja publiczna	4 428 175,45	4 459 588,54	4 299 325,39	96,41%	16,91%
855	Rodzina	2 358 116,52	2 369 498,92	2 340 532,86	98,78%	9,20%
010	Rolnictwo i łowiectwo	16 822,00	1 668 497,88	1 664 825,88	99,78%	6,55%
852	Pomoc społeczna	1 530 714,00	1 831 783,23	1 474 058,74	80,47%	5,80%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 170 173,00	1 364 807,34	1 347 000,41	98,70%	5,30%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 426 366,00	1 507 503,31	1 287 978,94	85,44%	5,06%
600	Transport i łączność	568 004,00	795 468,12	746 497,78	93,84%	2,94%
757	Obsługa długu publicznego	206 000,00	274 000,00	264 947,79	96,70%	1,04%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	342 307,38	332 782,38	256 235,84	77,00%	1,01%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	286 500,00	290 500,00	254 852,59	87,73%	1,00%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	276 401,25	255 497,00	242 953,34	95,09%	0,96%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 078,00	158 075,00	158 034,40	99,97%	0,62%
926	Kultura fizyczna	239 932,02	158 915,84	149 835,46	94,29%	0,59%
851	Ochrona zdrowia	98 911,00	107 192,04	102 045,05	95,20%	0,40%
710	Działalność usługowa	68 133,11	88 133,11	83 712,46	94,98%	0,33%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	9 240,00	70 440,00	65 185,60	92,54%	0,26%
700	Gospodarka mieszkaniowa	138 674,00	101 668,34	47 078,51	46,31%	0,19%
720	Informatyka	0,00	40 105,40	34 415,40	85,81%	0,14%
630	Turystyka	8 700,00	8 540,00	7 026,62	82,28%	0,03%
758	Różne rozliczenia	100 000,00	24 400,00	881,61	3,61%	< 0,01%
752	Obrona narodowa	2 100,00	1 200,00	700,00	58,33%	< 0,01%
	RAZEM WYDATKI BIEŻĄCE	23 439 856,70	26 862 470,45	25 430 275,05	94,67%	100,00%

Wykres 7: Wydatki bieżące budżetu Gminy Łomazy wg działów w 2024 roku w porównaniu do lat 2021-2023

Zadłużenie Gminy Łomazy

3 583 180,00 zł

na koniec 2024 r.

-13,92%

do roku 2023

Zadłużenie na mieszkańca

743,24 zł

na koniec 2024 r.

-13,38%

do roku 2023

Wynik budżetu ogółem

1 815 286,56 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Wynik budżetu bieżącego

3 651 299,02 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zadłużenie w stosunku do dochodów

10,43%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

Koszt obsługi długu

264 947,79 zł

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Budżet gminy zamknął się nadwyżką budżetową w kwocie 255.324,67 zł stanowiącą różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

Kwota długu w 2024 zmniejszyła się z poziomu 4.162.500,00 zł do poziomu 3.583.180,00 zł. Należy zauważyć, że jest to sytuacja odwrotna do sytuacji obserwowanej w sektorze, ponieważ na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o 13,10%, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł 13,84%.

4. Działalność inwestycyjna

W 2024 roku Gmina Łomazy realizowała przedsięwzięcia inwestycyjne, mające na celu zaspokojenie potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Środki finansowe przeznaczone zostały na inwestycje w infrastrukturę drogową, wodno-kanalizacyjną, turystyczną, przebudowę budynków gminnych oraz i inne działania.

Wydatki majątkowe inwestycje, dotacje i Fundusz Wsparcia Policji w 2024 roku zostały zaplanowane na poziomie 7.157.884,32 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 7.116.242,00 zł, co stanowi 99,42% realizacji planu.

Wydatki przeznaczono na następujące przedsięwzięcia:

- **Gospodarka wodno-ściekowa**

Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Łomazy - wartość inwestycji 2.783.464,27 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 521.062,91 zł. W ramach zadania zaplanowano budowę dwóch studni na Stacji Uzdatniania Wody, budowę wodociągu (magistrali) w Łomazach, modernizację oczyszczalni, budowę wiaty 60 m² na ciągnik wraz z wozem asenizacyjnym, montaż instalacji fotowoltaicznej 20 kW, budowę ogrodzenia, podłączenie agregatu prądotwórczego w układ automatycznego załączania, remont budynku i odprowadzenie ścieków, a także budowę dwóch przydomowych oczyszczalni ścieków w Szkole Podstawowej w Huszcy i Centrum Opiekuńczo Mieszkalnym w Dubowie. W 2025 roku zrealizowano część zadań z w/w inwestycji.

Budowa sieci wodociągowej przy ul. Lubelskiej w Łomazach - wartość inwestycji 50.515,00 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 45.529,92 zł. W ramach zadania wykonano odcinek sieci wodociągowej wzdłuż ul. Lubelskiej w Łomazach, podłączając zakłady usługowe znajdujące się wzdłuż drogi.

Rozwój gospodarki ściekowej w Gminie Łomazy - wartość inwestycji 18.222,20 zł. W ramach zadania wykonano program funkcjonalno – użytkowy na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubenka oraz zbiornika uśredniającego i kontenerowej stacji zlewni.

- **Transport i łączność**

Budowa drogi gminnej nr 100353L ul. Dokudowska w miejscowości Łomazy. Wartość udzielonego zamówienia 3.599.287,38 zł. W ramach budowy drogi gminnej nr 100353L ul. Dokudowskiej wykonano nawierzchnię asfaltową o długości 2 400 m. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 50% kosztów.

W ramach zadań inwestycyjnych trwały prace dotyczące powstania dokumentacji:

- **Budowa drogi gminnej nr 101138L w miejscowości Huszcza Pierwsza.** Wartość zadania 18.000,00 zł.
- **Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 101351L w miejscowości Korczówka.** Wartość 18.000,00 zł.
- **Budowa drogi gminnej nr 101387L w miejscowości Lubenka.** Wartość zadania 9.900,00 zł.
- **Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 101367L ul. Grzybowej w miejscowości Łomazy.** Wartość zadania 20.000,00 zł.
- **Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 101400L i 101407L w miejscowości Stasiówka.** Wartość zadania 20.000,00 zł.

Modernizacja (przebudowa) drogi wewnętrznej na działkach nr 839 i 891 w miejscowości Studzianka. Zakres prac polegał na wykonaniu nawierzchni z kruszywa łamanego na odcinku o długości 1284 m. Wartość zadania 297.591,81 zł.

Odwodnienie liniowe przy drodze wewnętrznej ul. Polna w miejscowości Łomazy. Zakres prac polegał na wykonaniu odwodnienia drogi: Wartość zadania 22.813,72 zł.

Budowa chodnika ul. Poprzecznej w miejscowości Łomazy. Wartość zadania 20.000,00 zł. natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 9.999,90 zł. Zakres prac polegał na zakupie materiałów do budowy chodnika. Realizacja zadania w latach 2024-2025.

Zakup równiarki drogowej – wydatek z funduszu sołeckiego. Wartość zadania 23.091,00 zł.

W 2024 roku gmina Łomazy rozpoczęła realizację inwestycji pn."Przebudowa drogi 1107L wraz z budową chodnika w miejscowości Krasówka i Korczówka". Wartość robót wynosi 13 227 625,30 zł. Na realizację zadania Gmina Łomazy pozyskała dofinansowanie z rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w wysokości 7 600 000,00 zł. Wkład własny gminy Łomazy oraz Powiatu Białskiego wynosi po 2 813 812,65 zł. W ramach zadania zostanie wykonana nowa nawierzchnia drogi powiatowej nr 1107L relacji Bielany – Krasówka - Kozły na odcinku od km 2+155,00 do km 9+050,00 oraz powstanie chodnik w miejscowości Krasówka i Korczówka. Zadanie zostanie zrealizowane do końca września 2025 r., a w 2024 trwały prace nad powstaniem dokumentacji projektowej.

- **Turystyka**

Rozwój potencjału turystycznego gminy Łomazy. Wartość zadania 36.450,00 zł.

Poprawa atrakcyjności turystycznej i rozwój marki terytorialnej Doliny Zielawy. Wartość zadania 9.022.957,86 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 156.244,00 zł.

Zakres prac powyższych projektów polegał na wykonaniu dokumentacji projektowej na wykonanie zagospodarowania turystycznego w miejscowościach: Łomazy, Huszcza, Dubów, Krasówka, Korczówka i Lubenka (montaż placu zabaw, ogrodzeniu, małej architektury), budowy Punktu Promocji Produktów Lokalnych (m.in. utwardzenie terenu, wiata, stoliki, budynek sanitarny, oświetlenie, ogrodzenie, przyłącza, tablica informacyjna, budowy parkingu przy Punkcie Informacji Turystycznej (punkt przy GOK w Łomazach) oraz budowy ścieżek rowerowych w Gminie Łomazy (3

odcinki przy drodze powiatowej nr 1056L w m. Łomazy, Szymanowo, Lubenka, przy drodze powiatowej nr 1071L na odcinku Łomazy – Studzianka, przy drodze powiatowej nr 1080L przy ul. Spółdzielczej w Łomazach.

- **Informatyka**

Podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa w Gminie Łomazy z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 32.917,80 zł.

Gmina Łomazy realizuje projekt grantowy pn. „Cyberbezpieczny Samorząd”. Projekt realizowany jest w ramach FUNDUSZY EUROPEJSKICH NA ROZWÓJ CYFROWY 2021-2027 (FERC), Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe, Działanie 2.2. – Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Celem projektu "Cyberbezpieczny Samorząd" jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa informacji jednostek samorządu terytorialnego (JST) poprzez wzmacnianie odporności oraz zdolności do skutecznego zapobiegania i reagowania na incydenty w systemach informacyjnych.

Projekt grantowy złożony przez Gminę Łomazy ma na celu poprawę realizacji usług publicznych, poprzez zwiększenie cyfryzacji JST wraz z jednostkami w kontekście zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa, wzmocnienia odporności na incydenty i cyberzagrożenia oraz zdolności reagowania na nie, jak również zwiększenie świadomości i kompetencji pracowników JST poprzez pozyskanie wiedzy w zakresie cyberbezpieczeństwa i wprowadzenie dobrych praktyk umożliwiających lepszą ochronę informacji. Koszt realizacji całości projektu 304.080,00 zł. Dofinansowanie – 256.700,00 zł.

- **Urzędy gmin**

Zakup licencji dostępu do platformy związanej z zamówieniami publicznymi. Wartość zadania 32.662,65 zł.

Przebudowa kotłowni w budynku Urzędu Gminy Łomazy. Wartość zadania 39.244,70 zł. Zadanie polegało na dostosowaniu do wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budynku.

- **Oświata i wychowanie**

Poprawa efektywności energetycznej w budynku Zespołu Placówek Oświatowych. Wartość zadania 10.666.382,88 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 21.117,98 zł. W ramach projektu Elena gmina uzyskała dofinansowanie na wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach w zakresie montażu pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem oraz regulacji centralnego ogrzewania. Realizacja zadania w latach 2024-2026.

System monitoringu w Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach. Zadanie w kwocie 22.509,00 zł z przeznaczeniem na montaż kamer i poprawy bezpieczeństwa uczniów na obiekcie Orlik, placu zabaw i miasteczku rowerowym.

Modernizacja kotłowni w budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach. Zadanie w kwocie 50.862,28 zł.

- **System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3**

Przebudowa schodów wraz z budową pochylni przy Gminnym Klubie Malucha w budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach. Zadanie w kwocie 42.083,95 zł.

- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**

Zakup samochodu ciężarowego WUKO do odzyskania zanieczyszczeń i osadów do Gminnego Zakładu Usług Komunalnych w Łomazach. Wartość zadania 18.242,80 zł. Pojazd przeznaczony jest do odsysania zanieczyszczeń i osadów z kanalizacyjnych wpustów ulicznych, studzienek kanalizacyjnych, usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz usuwania wody z zalanych piwnic i innych miejsc. Pojazd posiada także pistolet wodny do mycia strumieniem wody, stanowiska pracy itp.

Zakup kabiny do traktorka. Wartość zadania 17.369,00 zł.

Wykonanie oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Łomazy. Wartość zadania 25.075,94 zł. Wykonano lampy solarne w miejscowości Kozły i Wola Dubowska.

Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z remontem budynku gospodarczo-garażowego. Wartość zadania 1.588.715,11 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 68.435,71 zł. W ramach projektu zaplanowano remont budynku warsztatowo-garażowego, budowę zasieków PSZOK, montaż wagi najazdowej, ogrodzenie oraz utwardzenie terenu. Prace zakończą się w 2025 roku.

- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**

Wykonanie altany przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Studzianka. Wartość zadania 25.000,00 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 20.000,00 zł. Realizacja zadania w latach 2024-2025.

Budowa budynku Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej. Wartość zadania 4.169.350,69 zł. W 2023 roku gmina opracowała projekt budowlany, studium wykonalności oraz złożyła wnioski o dofinansowanie projektu w ramach Funduszy UE dla Lubelskiego. W 2024 r. rozpoczęły się prace budowlane dotyczące powstania nowego budynku w miejscowości Jusaki-Zarzeka.

Termomodernizacja obiektów lokalnej aktywności społecznej. Wartość zadania 1.012.732,00 zł, natomiast z budżetu gminy wydatkowano w 2024 r. kwotę 13.530,00 zł. W 2024 r. wykonano audyt energetyczny budynków w Korczówce i Lubence, złożono wnioski o dofinansowanie do MKIDN, projekt będzie polegał m.in. na ociepleniu ścian i stropu wewnętrznego, wymianę co, montaż klimatyzacji. Realizacja zadania w latach 2024-2025.

Remont okien i drzwi w zabytkowym budynku poszkolnym w Burwinie – Wartość zadania 166.225,00 zł. W 2024 roku natomiast z budżetu gminy wydatkowano kwotę 20.000,00 zł. Dofinansowanie 98.000,00 zł oraz **Remont zabytkowego budynku poszkolnego w Burwinie** Wartość zadania 327.185,00 zł. W 2024 roku natomiast z budżetu gminy wydatkowano kwotę 8.000,00 zł. Zakres prac projektu z dofinansowaniem w kwocie 294.000 zł z Krajowego Planu Odbudowy Zabytków polega na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, wykonaniu elewacji, wymianie instalacji elektrycznej. Realizacja zadania 2023-2025.

Remont pokrycia dachu w Szkole Podstawowej w Huszczy. Koszt łączny inwestycji wyniósł 234.330,13 zł. Zakres prac projektu z dofinansowaniem z Krajowego Planu Odbudowy Zabytków w kwocie 196.000,00 zł. Projekt polegał na wymianie pokrycia dachowego na budynku.

Remont dachu wraz ze wzmocnieniem konstrukcji w zabytkowym budynku komunalnym w Łomazach – Wartość zadania 181.637,65 zł. W 2024 roku z budżetu gminy wydatkowano kwotę 9.840,00 zł, dofinansowanie w wysokości 147.000,00 zł oraz **Remont zabytkowego budynku komunalnego w Łomazach** - Wartość zadania 189.812,96 zł. W 2024 roku natomiast z budżetu gminy wydatkowano kwotę 16.236,00 zł.. Zakres prac projektu z dofinansowaniem w kwocie 147.000 zł z Krajowego Planu Odbudowy Zabytków polega na wymianie pokrycia dachowego, wykonaniu elewacji i wymianie części stolarki okiennej oraz drzwiowej. Realizacja zadania 2023-2025.

- **Kultura fizyczna**

Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz budowa bieżni prostej, skoczni do skoku w dal. Wartość zadania 1.395.959,00 zł. W 2024 roku z budżetu gminy wydatkowano kwotę 10.000,00 zł. W 2024 roku wykonano dokumentację i złożono wnioski o dofinansowanie do Ministerstwa Sportu w następującym zakresie rzeczowym: wymiana nawierzchni ze sztucznej trawy na boisku do piłki nożnej, modernizacja nawierzchni poliuretanowej na boisku wielofunkcyjnym, montaż wyposażenia sportowego, budowa bieżni prostej 3-torowej do biegów na dystansie 60 m, budowa skoczni do skoku w dal, budowa placu sprawnościowego, budowa rzutni do pchnięcia kulą, zagospodarowanie terenu, mała architektura, w tym trybuny oraz oświetlenie. Realizacja zadania w latach 2024-2025.

Montaż instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła i instalacji CO w budynku zaplecza sportowego Gminnego Stadionu w Łomazach. Wartość zadania 5.720,92 zł.

W ramach projektu Elena gmina uzyskała dofinansowanie na wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji budynku zaplecza socjalnego na stadionie w zakresie montażu pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej.

5. Fundusz sołecki

W 2024 roku w budżecie gminy wyodrębniono **fundusz sołecki** w kwocie **564.804,56 zł**, z czego zrealizowano wydatki na łączną kwotę **521.204,90 zł**. Plan wykonano w 92,28%.

W ramach funduszu sołeckiego zrealizowano m.in. przedsięwzięcia:

Remont dróg – 354.208,61 zł,

Działalność kulturalna – 35.101,11 zł,

Wyposażenie świetlic – 85.036,97 zł,

Wyposażenie stadionu - 9.000,00 zł,

Wyposażenie placu zabaw – 7.895,20 zł,

Oświetlenie uliczne – 24.966,54 zł,

Działalność turystyczna – 4.996,47 zł.

6. Mienie komunalne

Samorząd Gminy Łomazy dysponował na dzień 31 grudnia 2024 r. gruntami o powierzchni 284,3524 ha. Do zasobów gminnych przybyły nieruchomości przejęte na podstawie decyzji Starosty Białskiego nr BP/1/23 z dnia 23.02.2023 r. o Zezwoleniu na Realizację Inwestycji Drogowej nr ewidencyjne działek:

- 108/4 o pow. 0,0175 ha o wartości 1 855,95 zł;
- 643/2 o pow. 0,0157 ha o wartości 1 665,05 zł;
- 676/2 o pow. 0,0076 ha o wartości 706,00 zł;
- 126/3 o pow. 0,0213 ha o wartości 1 979,00 zł;
- 139/2 o pow. 0,0230 ha o wartości 2 137,00 zł;
- 723/1 o pow. 0,0012 ha o wartości 111,00 zł.

Działki zostały przeznaczone pod projektowany pas drogowy w związku z budową drogi 101368L ul. Grzybowa w Łomazach. Wartość ww. działek o łącznej powierzchni 0,0863 ha określono na łączną kwotę 8 454,00 zł. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zwiększa się o kwotę 8 454,00 zł.

Na podstawie zawiadomienia o zmianie powierzchni gruntów Starosty Białskiego z dnia 26.04.2024 r. w oparciu o decyzję Wójta Gminy Łomazy G.6831.10.2019 z dnia 22.10.2019 r. zatwierdzającej podział nieruchomości:

- działka o numerze 184/7 na działki: 184/23 i 184/24;
- działka o numerze 184/8 na działki: 184/21 i 184/22;

Z mocy prawa na własność Gminy Łomazy przeszły działki 184/24 oraz 184/22 z przeznaczeniem na drogę publiczną.

Na podstawie sporządzonego operatu szacunkowego przyjęto wartość nieruchomości: działka 184/22 – 1 157,00 zł; 184/24 – 2 027,00 zł. W związku z powyższym wartość gruntów Gminy Łomazy zwiększyła się o 3 184,00 zł.

Na podstawie przeprowadzonego przetargu nieograniczonego Gmina Łomazy sprzedała nieruchomość o numerze ewidencyjnym 26/2 o powierzchni 0,5743 ha położoną w obrębie Kozły za kwotę 12 500,00 zł. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o kwotę 2 800,00 zł.

Na podstawie przeprowadzonego przetargu nieograniczonego oraz sporządzonego aktu notarialnego nr 2175/2024 z dnia 05.04.2024 r. Gmina Łomazy sprzedała nieruchomość o numerze ewidencyjnym 1435/10 o powierzchni 0,0494 ha położoną w obrębie Łomazy II za kwotę 20 270,40 zł. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zmniejsza się o kwotę 1 000,00 zł.

Na podstawie zawiadomienia Starosty Bialskiego z dnia 01.08.2024 r. oraz umowy darowizny nr 6607/2024 z dnia 29.07.2024 r. na własność Gmina Łomazy pozyskała darowaną nieruchomość o numerze ewidencyjnym 369/1 o powierzchni 0,1179 ha z przeznaczeniem pod drogę publiczną. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zwiększyła się o kwotę 15 079,00 zł.

Na podstawie przeprowadzonego przetargu nieograniczonego Gmina Łomazy sprzedała nieruchomość o numerze ewidencyjnym 391 o powierzchni 0,6277 ha położoną w obrębie Kozły za kwotę 1 300,00 zł. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zmniejszyła się o kwotę 500,00 zł.

Na podstawie przeprowadzonego przetargu nieograniczonego oraz aktu notarialnego nr 8825/2024 z dnia 16.09.2024 r., Gmina Łomazy sprzedała nieruchomość o numerze ewidencyjnym 371/3 o powierzchni 0,0389 ha położoną w obrębie Wola Dubowska za kwotę 1 640,24 zł. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zmniejszyła się o kwotę 1 242,97 zł.

W wyniku przeprowadzonej Ewidencji Gruntów i Budynków Gminy Rossosz, dotyczącej przyległych działek na granicy z Gminą Łomazy oraz na podstawie zawiadomienia Starosty Bialskiego z dnia 09.10.2024 r. dotychczasowa powierzchnia nieruchomości ulega zmniejszeniu. W związku z powyższym działki o nr 1555/1 o powierzchni 0,0017 ha oraz 197/1 o powierzchni 0,0684 ha położone w obrębie Kozły nie stanowią już własności Gminy Łomazy. Wartość gruntów stanowiących własność Gminy zmniejszyła się o 178,22 zł.

Sposób zagospodarowania gruntów w gminie przedstawia się następująco:

1) w bezpośrednim zarządzie gminy znajduje się 281,0564 ha w tym: grunty wydzierżawione stanowią 11,4367 ha, a przekazane w użytkowanie i wieczyste użytkowanie 0,4799 ha,

2) w trwałą zarząd przekazane są następujące nieruchomości:

- dz. nr ewid. 1128/1, 1128/2, 1130/1, 1131, 1133, 1143, 1267, 1266/6, 1549/6, 1549/7, 1549/8 w miejscowości Łomazy I o pow. 2,2080 ha przekazane Zespołowi Placówek Oświatowych w Łomazach;

- dz. nr ewid. 252 w miejscowości Dubów o pow. 0,6047 ha przekazana Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnemu w Dubowie.

Dochody z mienia

W 2024 roku pozyskano dochody z tytułu (kwoty netto):

1) dzierżawy gruntów mienia komunalnego – 21.577,86 zł,

- 2) oddania gruntów w użytkowanie – 450,00 zł,
- 3) oddania gruntów w użytkowanie wieczyste – 1.176,34 zł,
- 4) dzierżawy obwodów łowieckich – 16.055,50 zł,
- 5) wpływów ze sprzedaży składników majątkowych – 41.269,83 zł,
- 6) najmu mieszkań – 41.012,76 zł,
- 7) najmu lokali użytkowych, garaży i pomieszczeń gospodarczych – 94.193,82 zł,
- 8) najmu świetlic wiejskich – 7.067,70 zł.

Na dzień 31.12.2024 roku nie wystąpiły zaległości z tytułu bezumownego korzystania z gruntów.

Budynki i lokale

Na dzień 31.12.2024 roku Gmina Łomazy posiadała 53 budynki: w tym, szkoły, urząd, świetlice wiejskie, remizy, budynki gospodarcze i 23 mieszkania komunalne (14 mieszkań wynajętych).

23 czerwca 2023 roku Wójt Gminy Łomazy podpisał akt notarialny z Krajowym Zasobem Nieruchomości w sprawie powołania Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej oraz wniesienia udziałów w kwocie 3 mln zł pozyskanych z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa. Natomiast na podstawie aktu notarialnego 16 sierpnia 2023 r. gmina wniosła w formie aportu do spółki działki o nr ewidencyjnym: 1492/4 o pow. 0,0228 ha i 1492/5 o pow. 0,2265 ha, położone w obrębie Łomazy I przy ul. Robotniczej i Cichej z przeznaczeniem na budowę trzykondygnacyjnego bloku mieszkalnego z 24 mieszkaniami. W ramach inwestycji zostanie wybudowany budynek gospodarczy. W 2024 przygotowano koncepcję budynku, która była przedmiotem analizy na posiedzeniu Rady Gmin, celem przygotowania postępowania w celu wyłonienia wykonawcy projektu budowlanego.

7. Realizacja uchwał Rady Gminy

W 2024 r. Rada Gminy Łomazy obradowała łącznie na 12 sesjach i 12 posiedzeniach wspólnych Komisji Rady Gminy: Komisji Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisji Kultury, Oświaty, Sportu i Opieki Społecznej, Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Podczas posiedzeń Rada Gminy Łomazy kadencji 2018-2024 do 20 marca 2024 r. podjęła na 2 posiedzeniach 19 uchwał, a Rada Gminy Łomazy kadencji 2024-2029 od 6 maja 2024 roku podjęła na 10 posiedzeniach 81 uchwał. Łącznie podjęto 100 uchwał, z czego:

- 37 objęte było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie;
- 63 objętych było nadzorem Wojewody Lubelskiego;
- 41 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Wszystkie uchwały zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru jakimi są – w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Lubelski (Wydział Prawny, Nadzoru i Kontroli), a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Białej Podlaskiej.

W posiedzeniach uczestniczyli: Wójt Gminy, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, Radni Powiatu Bialskiego, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych. Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy gminy udostępnił do publicznego wglądu. Obrady Rady były transmitowane. Link z nagrań zamieszczany jest na stronie BIP Urzędu Gminy Łomazy w zakładce Rada Gminy/Sesje.

Komisja Rewizyjna odbyła 3 protokołowane posiedzenia. Posiedzenia Komisji były zwoływane w formie pisemnej przez Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej i odbyły się z zachowaniem quorum.

W roku 2024 do Rady Gminy Łomazy wpłynęły 2 petycje i 2 skargi. Wnioskodawcom udzielono odpowiedzi.

Uchwały podjęte przez Radę Gminy Łomazy kadencji 2018-2024 w 2024 roku:

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały	Sposób wykonania
1	XLIV/393/24	19.02.2024	w sprawie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w Gminie Łomazy "Posilek dla dzieci i uczniów Gminy Łomazy" na lata 2024-2028	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
2	XLIV/394/24	19.02.2024	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posilek w szkole i w domu" na lata 2024-2028	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dz. Urz. Woj. Lub. i weszła w życie 01.01.2024 r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Lub. dn. 20.02.2024 r. poz. 1234

 RAPORT O STANIE GMINY ŁOMAZY 2024

3	XLIV/395/24	19.02.2024	w sprawie zmiany uchwały Nr IX/59/19 Rady Gminy Łomazy z dnia 13 sierpnia 2019 roku w sprawie utworzenia Gminnego Klubu Malucha w Łomazach oraz nadania statutu Klubu	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dz. Urz. Woj. Lub. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Lub. dn. 20.02.2024 r. poz. 1235
4	XLIV/396/24	19.02.2024	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Lubelskiemu z przeznaczeniem na budowę chodników w Gminie Łomazy	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
5	XLIV/397/24	19.02.2024	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej i finansowej Województwu Lubelskiemu z przeznaczeniem na przebudowę drogi wojewódzkiej Nr 812 w zakresie budowy skrzyżowań z drogami gminnymi w Gminie Łomazy	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
6	XLIV/398/24	19.02.2024	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Białskiemu z przeznaczeniem na budowę i przebudowę dróg powiatowych na terenie Gminy Łomazy	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
7	XLIV/399/24	19.02.2024	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Białskiemu z przeznaczeniem na przebudowę drogi powiatowej Nr 1080L - ul. Spółdzielczej w Łomazach w zakresie budowy drogi dla pieszych	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
8	XLIV/400/24	19.02.2024	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Białskiemu	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
9	XLIV/401/24	19.02.2024	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2038	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
10	XLIV/402/24	19.02.2024	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2024	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
11	XLIV/403/24	19.02.2024	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej wystąpienia do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustaw: kodeksu postępowania pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
12	XLV/404/24	20.03.2024	w sprawie uchwalenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łomazy w 2024 roku	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dz. Urz. Woj. Lub. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Lub. dn. 22.03.2024 r. poz. 1814
13	XLV/405/24	20.03.2024	w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Łomazy	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
14	XLV/406/24	20.03.2024	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przyjęcie darowizny nieruchomości	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
15	XLV/407/24	20.03.2024	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przyjęcie darowizny nieruchomości	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
16	XLV/408/24	20.03.2024	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Rossosz a Gminą Łomazy dotyczącego przejęcia przez Gminę Łomazy zadania	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano

			publicznego z zakresu oświaty	
17	XLV/409/24	20.03.2024	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2038	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
18	XLV/410/24	20.03.2024	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2024	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Wykonano
19	XLV/411/24	20.03.2024	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Łomazy	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dz. Urz. Woj. Lub. i weszła w życie z dniem 06.04.2024 r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Lub. dn. 22.03.2024 r. poz. 1815

Wyszczególnienie uchwał Rady Gminy Łomazy kadencji 2024-2029:

sprawy finansowe:			
lp.	nr uchwały	z dnia	w sprawie
1.	NR I/5/24	6 maja 2024 r.	określenia wysokości i zasad wypłacania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych Radnym Gminy Łomazy
2.	NR I/6/24	6 maja 2024 r.	określenia wysokości i zasad wypłacania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych Sołtysom Gminy Łomazy
3.	NR I/7/24	6 maja 2024 r.	ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Łomazy
4.	NR I/8/24	6 maja 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2038
5.	NR I/9/24	6 maja 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na rok 2024
6.	NR III/13/24	27 czerwca 2024 r.	rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Wójta Gminy Łomazy z wykonania budżetu za 2023 rok
7.	NR III/27/2024	27 czerwca 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2038
8.	NR III/28/24	27 czerwca 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na rok 2024
9.	NR V/34/24	13 sierpnia 2024 r.	ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród ze

			specjalnego funduszu nagród
10.	NR V/35/24	13 sierpnia 2024 r.	ustalenia wysokości opłaty za pobyt oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Gminnym Klubie Malucha w Łomazach
11.	NR V/39/24	13 sierpnia 2024 r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-20238
12.	NR V/40/24	13 sierpnia 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na rok 2024
13.	NR VI/44/24	17 września 2024 r.	zmieniająca w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Lubelskiemu z przeznaczeniem na budowę chodników w Gminie Łomazy
14.	NR VI/45/24	17 września 2024 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Bialskiemu z przeznaczeniem na remont drogi na terenie Gminie Łomazy
15.	NR VI/46/24	17 września 2024 r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-20238
16.	NR VI/47/24	17 września 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na rok 2024
17.	NR VII/49/24	25 października 2024 r.	ustalenia wysokości opłaty za pobyt oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Gminnym Klubie Malucha w Łomazach
18.	NR VII/51/24	25 października 2024 r.	ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród ze specjalnego funduszu nagród
19.	NR VII/52/24	25 października 2024 r.	zmiany uchwały Nr XLIV/398/24 Rady Gminy Łomazy z dnia 19 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Bialskiemu z przeznaczeniem na budowę i przebudowę dróg powiatowych na terenie Gminy Łomazy
20.	Nr VII/54/24	25 października 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2045
21.	Nr VII/55/24	25 października 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na 2024 rok
22.	Nr VIII/62/24	14 listopada 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej

			Gminy Łomazy na lata 2024-2045
23.	Nr VIII/63/24	14 listopada 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na 2024 rok
24.	Nr VIII/65/24	14 listopada 2024 r.	zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso
25.	Nr IX/66/24	29 listopada 2024 r.	obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na 2025 rok
26.	Nr IX/67/24	29 listopada 2024 r.	obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna przyjmowanej do obliczenia podatku leśnego na 2025 rok
27.	Nr IX/68/24	29 listopada 2024 r.	określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Łomazy na rok 2025
28.	Nr IX/69/24	29 listopada 2024 r.	określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie gminy Łomazy na 2025 rok
29.	Nr IX/72/24	29 listopada 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2045
30.	Nr IX/73/24	29 listopada 2024 r.	zmian w uchwale budżetowej na 2024 rok
31.	Nr X/78/24	30 grudnia 2024 r.	Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy
32.	Nr X/79/24	30 grudnia 2024 r.	uchwały budżetowej na rok 2025
33.	Nr X/80/24	30 grudnia 2024 r.	zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomazy na lata 2024-2040
34.	Nr X/81/24	30 grudnia 2024 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2024
sprawy gruntowe:			
1.	NR II/10/24	10 maja 2024 r.	wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości
2.	NR III /18/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości z dotychczasowym dzierżawcą
3.	NR III/19/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na wydzierżawienie części nieruchomości w trybie bezprzetargowym na okres 30 lat
4.	NR III/20/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie umów dzierżaw

5.	NR III/21/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na przejęcie zadania publicznego z zakresu zarządzania drogą powiatową Nr 1056L położonej na terenie Gminy Łomazy
6.	NR III/22/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na przejęcie zadania publicznego z zakresu zarządzania drogą powiatową Nr 1071L położonej na terenie Gminy Łomazy
7.	NR III/23/24	27 czerwca 2024 r.	wyrażenia zgody na przejęcie zadania publicznego z zakresu zarządzania drogą powiatową Nr 1080L położonej na terenie Gminy Łomazy
8.	NR IV/31/24	19 lipca 2024 r.	wyrażenia zgody na wydzierżawienie części nieruchomości w trybie bezprzetargowym na okres 30 lat
9.	NR IV/32/24	19 lipca 2024 r.	wyrażenia zgody na zbycie na rzecz użytkownika wieczystego nieruchomości gminnej położonej w obrębie geodezyjnym Łomazy I na terenie Gminy Łomazy
10.	NR V/36/24	13 sierpnia 2024 r.	pozbawienia drogi gminnej nr 101358L dotychczasowej kategorii poprzez wyłączenie jej z użytkowania jako drogi publicznej
11.	NR V/37/24	13 sierpnia 2024 r.	pozbawienia drogi gminnej nr 101364L dotychczasowej kategorii poprzez wyłączenie jej z użytkowania jako drogi publicznej
12.	NR V/38/24	13 sierpnia 2024 r.	pozbawienia drogi gminnej nr 101138L dotychczasowej kategorii poprzez wyłączenie jej z użytkowania jako drogi publicznej
13.	Nr VII/53/24	25 października 2024 r.	uchylenia uchwały w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Białskiemu z przeznaczeniem na przebudowę drogi powiatowej Nr 1080L – ul. Spółdzielczej w Łomazach w zakresie budowy drogi dla pieszych
14.	Nr VII/56/24	25 października 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości z dotychczasowym dzierżawcą
15.	Nr VII/57/24	25 października 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości z dotychczasowym dzierżawcą

16.	Nr VII/58/24	25 października 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu lokalu z dotychczasowym najemcą
17.	Nr IX/71/24	29 listopada 2024 r.	wyrażenia zgody na wdzierżawienie części nieruchomości w trybie bezprzetargowym na okres 30 lat
sprawy organizacyjne:			
1.	NR I/1/24	6 maja 2024 r.	wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Łomazy
2.	NR I/2/24	6 maja 2024 r.	wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Łomazy
3.	NR I/3/24	6 maja 2024 r.	powołania Komisji Rewizyjnej
4.	NR I/4/24	6 maja 2024 r.	powołania stałych komisji Rady Gminy na kadencję 2024 – 2029
5.	NR III/12/24	27 czerwca 2024 r.	udzielenia Wójtowi Gminy Łomazy wotum zaufania
6.	NR III/14/24	27 czerwca 2024 r.	udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Łomazy z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok
7.	NR III/15/24	27 czerwca 2024 r.	uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Łomazach
8.	NR III/16/24	27 czerwca 2024 r.	ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród ze specjalnego funduszu nagród
9.	NR III/17/24	27 czerwca 2024 r.	uchwalenia regulaminu korzystania z zewnętrznych obiektów sportowych przy szkole podstawowej, dla których organem prowadzącym jest Gmina Łomazy
10.	NR III/29/24	27 czerwca 2024 r.	zawarcia porozumienia w zakresie nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy Gminą Łomazy a gminą wiejską Litowiz w rejonie iwanickim obwodu wołyńskiego - Ukraina
11.	NR IV/30/2024	19 lipca 2024 r.	przyjęcia Listy projektów realizujących cele strategiczne Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Doliny Zielawy 2023–2030
12.	NR V/33/24	13 sierpnia 2024 r.	uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka

			Kultury w Łomazach
13.	NR V/43/24	13 sierpnia 2024 r.	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Rossosz, a Gminą Łomazy dotyczącego przejęcia zadania publicznego z zakresu oświaty
14.	NR VII/48/24	25 października 2024 r.	określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
15.	NR VII/50/24	25 października 2024 r.	zmiany uchwały Nr IX/59/19 Rady Gminy Łomazy z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie utworzenia Gminnego Klubu Malucha w Łomazach oraz nadania statutu Klubu
16.	Nr VIII/61/24	14 listopada 2024 r.	zmiany uchwały Nr IX/59/19 Rady Gminy Łomazy z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie utworzenia Gminnego Klubu Malucha w Łomazach oraz nadania statutu Klubu
17.	Nr X/76/24	30 grudnia 2024 roku	przyjęcia planu pracy Rady Gminy Łomazy na 2025 r.
18.	Nr X/77/24	30 grudnia 2024 roku	zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Łomazy na 2025 r.
programy:			
1.	NR III/25/24	27 czerwca 2024 r.	zmiany uchwały Nr XLIII/388/23 Rady Gminy Łomazy z dnia 29 grudnia 2023 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łomazy na 2024 r.
2.	NR V/42/24	13 sierpnia 2024 r.	przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łomazy na lata 2023-2030
3.	Nr IX/70/24	29 listopada 2024 r.	uchwalenia Roczного Programu Współpracy Gminy Łomazy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok
urbanistyczne:			
1.	Nr III/24/24	27 czerwca 2024 r.	uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łomazy
2.	NR III/26/24	27 czerwca 2024 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Łomazy w Gminie Łomazy

3.	Nr VIII/60/24	14 listopada 2024 r.	nadania nazwy ulicy w miejscowości Łomazy I
4.	Nr X/74/24	30 grudnia 2024 roku	uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łomazy na 2025 rok
5.	Nr X/75/24	30 grudnia 2024 roku	uchwalenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łomazy w 2025 roku
rozpatrzenie petycji:			
1.	NR V/41/24	13 sierpnia 2024 r.	rozpatrzenia petycji dotyczącej wystąpienia do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt i innych ustaw powiązanych tematycznie
2.	Nr VIII/64/24	14 listopada 2024 r.	rozpatrzenia petycji Rady Miasta Zakopane
skargi:			
1.	NR II/11/24	10 maja 2024 r.	rozpatrzenia skargi na Dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach
2.	Nr VII/59/24	25 października 2024 r.	rozpatrzenia skargi z dnia 14 sierpnia 2024 r. na działalność Wójta Gminy Łomazy

Organ nadzoru tj. Wojewoda Lubelski stwierdził nieważność uchwał:

- w części:

- 1) III/15/24 z dnia 27 czerwca 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4024);
- 2) III/16/24 z dnia 27 czerwca 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4025);
- 3) III/17/24 z dnia 27 czerwca 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4028);
- 4) IX/70/24 z dnia 29 listopada 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 6725);

- w całości:

- 1) XLIII/389/23 z dnia 29 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 1292);
- 2) V/36/24 z dnia 13 sierpnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4551);
- 3) V/37/24 z dnia 13 sierpnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4551);
- 4) V/38/24 z dnia 13 sierpnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r., poz. 4551).

8. Realizacja strategii i programów

W Gminie Łomazy w 2024 roku obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Doliny Zielawy 2023-2030. Gmina Łomazy wspólnie z gminami wchodzącymi w skład obszaru Doliny Zielawy: Gmina Jabłoń, Gmin Milanów, Gmina Podedwórze, Gmina Rossosz, Gmina Sosnówka i Gmina Wisznice opracowała Strategię Rozwoju Ponadlokalnego Doliny Zielawy 2023-2030. Podpisane porozumienie miało na celu współpracę samorządów w zakresie przygotowania i realizacji wspólnych przedsięwzięć odpowiadających kompleksowo na potrzeby i problemy gmin w modelu współpracy zainteresowanych podmiotów publicznych, pozarządowych i gospodarczych oraz mieszkańców. Gmina Łomazy, jako lider partnerstwa prowadziła w imieniu partnerstwa procedurę wdrożenia strategii. Zostało złożone do Zarządu Województwa Lubelskiego pismo w sprawie wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa lubelskiego. Po pozytywnej opinii strategia została jednogłośnie przyjęta przez Radę Gminy 29 grudnia 2023 roku. Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Listy projektów realizujących cele strategiczne Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Doliny Zielawy 2023-2030. W lipcu 2024 roku lista projektów została zaktualizowana.

2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W Studium określa się politykę przestrzenną gminy. Stanowi ono lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Dokument stanowi akt kierownictwa wewnętrznego. Ustalenia zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego są wiążące dla Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, który jest aktem prawa miejscowego. W 2024 roku rada gminy podjęła uchwałę i gmina kontynuowała działania dotyczące przystąpienia do Planu ogólnego, który jest obowiązkowym dokumentem planistycznym obejmującym obszar gminy i zastąpi dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

3. Program Ochrony Środowiska na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030. Program ochrony środowiska jest dokumentem planowania strategicznego i podstawowym dokumentem zarządzania gminy w zakresie ochrony środowiska. Zawiera cele i kierunki polityki prowadzonej przez gminę i określa wynikające z nich działania. W sposób ciągły realizowany był program opieki nad zwierzętami z terenu Gminy Łomazy. W ramach ochrony środowiska gmina realizowała program usuwania azbestu z gospodarstw, folii rolniczej oraz zakup zieleni. Zostało posadzonych kilkadziesiąt nowych drzew.

4. Gminny Program Ochrony Zabytków. Zadaniem gminnego programu opieki nad zabytkami jest określenie priorytetów gminy w odniesieniu do własnego dziedzictwa kulturowego, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, a także wskazanie działań i instrumentów niezbędnych do realizacji tej polityki w okresie czteroletnim. Obowiązek sporządzania takich dokumentów wynika z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na samorzady nałożono obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy. W Gminnej ewidencji zabytków widnieje 60 obiektów, w tym:

- 3 zabytki nieruchomości wpisane do *Rejestru zabytków województwa lubelskiego*,

- 57 zabytków nieruchomych znajdujących się w *Wojewódzkiej Ewidencji zabytków*.

W 2024 roku gmina dbała o koszenie trawy i wycinanie krzaków na cmentarzu żydowskim w Łomazach.

Gmina Łomazy z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków realizowała remonty obiektów zabytkowych, na których renowację otrzymała w 2023 r. łącznie blisko 1,750 mln zł:

- Remont okien i drzwi w zabytkowym budynku poszkolnym w Burwinie - dofinansowanie w kwocie 98.000,00 zł. Termin zakończenia inwestycji 29.11.2025 r.;
- Remont pokrycia dachu w Szkole Podstawowej w Huszczy – umowę na realizację zadania zawarto 14.05.2024 r. Koszt łączny inwestycji wyniósł 234.330,13 zł. Dofinansowanie w kwocie 196.000,00 zł. Termin zakończenia 16.09.2024 r.;
- Remont dachu wraz ze wzmocnieniem konstrukcji w zabytkowym budynku komunalnym w Łomazach – dofinansowanie w wysokości 147.000,00 zł. Termin zakończenia 04.11.2025 r.;
- Wymiana pokrycia dachowego na kościele parafialnym pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łomazach - umowę na realizację zadania zawarto 15.11.2023 r. Dofinansowanie w kwocie 686.000,00 zł, środki własne 14.000,00 zł. Inwestycję zakończono 04.09.2024 r.;
- Wykonanie projektu wykonawczego ekspozycji macew oraz jej budowa na cmentarzu żydowskim w Łomazach - umowę na realizację zadania przez Gminę Wyznaniową Żydowską w Warszawie zawarto 04.03.2024 r. dofinansowanie 144.060,00 zł, środki własne 2.940,00 zł. Termin zakończenia inwestycji 15.10.2024 r.

Dzięki dofinansowaniu z II naboru Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Gmina Łomazy otrzymała kwotę 441 000,00 zł na renowację dwóch obiektów:

- Remont zabytkowego budynku poszkolnego w Burwinie dofinansowanie 294.000 zł. Planowany termin zakończenia 29.11.2025 r.;
- Remont zabytkowego budynku komunalnego w Łomazach dofinansowanie 147.000 zł. Planowany termin zakończenia 04.11.2025 r.

Założeniem Rządowego Programu Odbudowy Zabytków jest wsparcie samorządów w poprawieniu stanu, odbudowie i remontach obiektów zabytkowych, a tym samym poprawa ich stanu oraz zabezpieczenie przed degradacją i niszczeniem.

W 2024 roku z programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju” nastąpiła renowacja dwóch pomników w Gminie Łomazy: pomnika upamiętniającego mieszkańców Gminy Łomazy zamordowanych w czasie II Wojny Światowej, postawionego z inicjatywy Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w 1966 r. w parku przy Placu Jagiellońskim oraz pomnika z 1928 r w Studziance, postawionego w 10 rocznicę odzyskania niepodległości z inicjatywy mieszkańców Studzianki. Dofinansowaniem z MKiDN objęto 39 projektów w Polsce, w tym wniosek złożony przez Gminę Łomazy. Wartość projektu to 40 742,52 zł, w tym dofinansowanie 30 150,00 zł.

5. Program Gospodarki Niskoemisyjnej. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to dokument, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Kluczowym elementem Programu było wyznaczenie celów strategicznych i szczegółowych, realizujących określoną wizję gminy w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz wdrożenia nowych technologii zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Gmina wspomogła również działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie dot. informowania mieszkańców o Programie „Czyste Powietrze”, „Mój Prąd” i ”Moja Woda” o możliwości uzyskania dotacji do wymiany pieców węglowych na gazowe oraz termomodernizację budynków. W urzędzie gminy funkcjonował punkt informacyjny Programu Czyste Powietrze.

6. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łomazy na lata 2023-2030.. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łomazy został opracowany i przyjęty uchwałą rady gminy, zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji. Program ten stanowi podstawę do podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na zdegradowanym obszarze Gminy Łomazy wymagających szczególnego wsparcia. Ponadto umożliwi efektywne pozyskiwanie dofinansowania do projektów ze środków Unii Europejskiej. Zaplanowane do realizacji projekty w ramach Programu Rewitalizacji służą pobudzeniu aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców, przywrócenia estetyki i ładu przestrzennego, ochrony środowiska naturalnego, zachowania dziedzictwa kulturowego, a tym samym poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych jest kompleksowym i efektywnym procesem, mającym za zadanie wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego, spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, przy aktywnym udziale i współpracy z lokalną społecznością.

W 2024 roku trwały prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łomazy na lata 2023-2030. 13 sierpnia 2024 r. Rada gminy Łomazy podjęła uchwałę Nr V/42/24 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łomazy na lata 2023-2030.

7. Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Łomazy na lata 2020-2035

Jest to kompleksowy dokument zawierający ocenę możliwości, plan działań oraz analizę możliwych do realizacji działań (inwestycyjnych i społecznych), jakie należy podjąć, aby w pełni wykorzystać potencjał rozwoju elektromobilności w gminie.

Strategia daje możliwość stworzenia mieszkańcom dogodnych połączeń komunikacyjnych, usprawnień z nimi związanych (ścieżki rowerowe, miejsca parkingowe, przystanki, stojaki) oraz zwiększenia udziału pojazdów elektrycznych we flotach gminnych i udział Odnawialnych Źródeł Energii w zaopatrzeniu Gminy w energię.

W 2023 r. Gmina Łomazy, jako pierwsza gmina w województwie lubelskim i szósta w Polsce podpisała porozumienie z Bankiem Ochrony Środowiska dotyczące współpracy w realizacji projektów proekologicznych, w szczególności w zakresie finansowania z grantu ELENA dokumentacji technicznej projektów inwestycyjnych. Środki z grantu ELENA, którymi dysponuje BOŚ pozwoliły w 2024 roku na sfinansowanie 90% kosztów dokumentacji technicznej. W ramach dofinansowania powstały dokumentacje pn. Montaż instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła i instalacji centralnego ogrzewania w budynku zaplecza sportowego Gminnego Stadionu Sportowego w obszarze modernizacji budynków oraz Poprawa efektywności energetycznej w budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach.

9. Pomoc społeczna i wsparcie dla rodzin

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. W tym zakresie podejmowane są działania wspierające, zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej GOPS realizuje również działania z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o zasiłkach dla opiekunów, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o świadczeniach opieki zdrowotnej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o karcie dużej rodziny, o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, prawo ochrony środowiska, o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Do realizacji zadań w GOPS w 2024 r. zatrudnionych było 6 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty, z czego 1 kierownik, 1 główna księgowa, 2 pracowników socjalnych do realizacji zadań pomocy społecznej, 2 pracowników do pozostałych świadczeń. Na umowy cywilno-prawne zatrudnieni byli: asystent rodziny, opiekunka i informatyk. Wydatki wyniosły 3.409.716,78 zł, z tego na zadania własne 1.313.324,70 zł, które zostały dofinansowane z budżetu państwa w kwocie 225.300,72 zł, zadania zlecone 2.096.392,08 zł.

1. Świadczenia pomocy społecznej

Głównymi świadczeniami pieniężnymi realizowanymi w ramach pomocy społecznej są: zasiłki stałe, okresowe oraz zasiłki celowe. Do świadczeń niepieniężnych zaliczamy: pracę socjalną, pomoc rzeczową, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, sprawienie pogrzebu, pobyt w domu pomocy społecznej, opłatę składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Łącznie ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania w 2024 roku skorzystało 71 osób (o 10 osób mniej niż w poprzednim roku) z 106 rodzin (o 18 rodzin więcej niż 2023 r.). Łączna kwota 350.659,83 zł (wzrost o 23.940,65 zł w porównaniu do 2023 r.). Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania.

Dominujące kwestie społeczne na terenie naszej gminy: bezrobocie, ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała choroba oraz alkoholizm. Zaznaczyć należy, że zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do dochodu rodziny ubiegającej się o wsparcie z pomocy społecznej nie wlicza się świadczenia 800+, co również przyczynia się do zawyżenia wskaźnika ubóstwa w gminie.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej

Zasilek stały

Zasilek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, której dochód na osobę jest niższy od kryterium dochodowego. Maksymalna wysokość zasiłku stałego w 2024 roku wynosiła 1.000,00 zł miesięcznie. Zasiłki stałe wypłacono 8 osobom (wzrost o 1 w porównaniu do roku 2023) na kwotę 56.148,92 zł (wzrost o 9.984,32 zł). Jest to zadanie własne gminy w 100% sfinansowane z budżetu państwa.

Zasilek okresowy

Zasilek okresowy przysługuje osobie samotnej lub osobie w rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, w której dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 20,00 zł miesięcznie. W 2024 roku zasiłek okresowy przyznano 5 osobom (spadek o 4 w porównaniu do roku ubiegłego) na kwotę 7.434,48 zł (spadek o 8.548,88 zł). Koszt zasiłku okresowego był finansowany z budżetu państwa.

Zasilek celowy

Zasilek celowy przysługuje osobom na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, energii elektrycznej, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, niezbędnych drobnych remontów, napraw w mieszkaniu oraz na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłki celowe to zadanie własne gminy i w całości jest finansowane z budżetu gminy. W 2024 roku zasiłki celowe przyznano 12 osobom (spadek o 1 w porównaniu do 2023 roku) na kwotę 10.453 zł (spadek o 117,00 zł).

Rządowy program „Posilek w szkole i w domu”

Jest to pomoc doraźna w postaci jednego posiłku gorącego dziennie. W roku 2023 programem objęto 43 uczniów i dzieci przedszkolnych (spadek o 3) z 17 rodzin (spadek o 1) oraz 2 osoby dorosłe (wzrost o 1). Łączny koszt realizacji programu wyniósł 43.044,50 zł (wzrost o 5.560 zł) w tym: 8.937 zł (wzrost o 930,50 zł) środki własne gminy i 34.107,50 zł (wzrost o 4.629,50 zł) dotacja z budżetu państwa. Sfinansowano 7.738 posiłków.

Sprawienie pogrzebu

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach sprawił pogrzeb jednej zmarłej osobie samotnej. Koszt pogrzebu wyniósł 4.800 zł (spadek o 400 zł). Koszt pogrzebu w całości został sfinansowany ze środków własnych gminy.

Finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach sfinansował składki na ubezpieczenie zdrowotne za 8 osób – 69 świadczeń na kwotę 4.982,12 zł. Koszt w całości został sfinansowany z budżetu państwa.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zlecaną przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z tej formy pomocy w 2024 r. skorzystała 1 osoba – 730 godzin. Koszt usług opiekuńczych wyniósł 25.784,10 zł. Koszt usług w całości został sfinansowany z budżetu gminy.

Udzielenie schronienia

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni lub w schronisku dla osób bezdomnych i jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W noclegowni przebywała w 2024 r. przez 9 miesięcy 1 osoba na podstawie zawartej z Gminą Miejską Biała Podlaska porozumienia w sprawie powierzenia zadania publicznego w zakresie pomocy polegającej na objęciu 1 osoby bezdomnej z terenu Gminy Łomazy usługami świadczonymi przez Noclegownię dla Bezdomnych. Koszt wyniósł 5.747,82 zł. Ponadto zrefundowano dla OPS w Warszawie koszt udzielenia pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku przez okres 2 miesięcy dla 1 osoby bezdomnej osiadającej ostatni meldunek stały na terenie gminy w kwocie 1.984,23 zł.

2. Zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowane są przez ośrodek pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym w rodzinach zastępczych przebywało 9 dzieci (wzrost o 2 w porównaniu do roku ubiegłego) z 4 rodzin (wzrost o 1 w porównaniu do roku ubiegłego). Koszt pobytu wyniósł 151.404,20 zł (wzrost o 58.745,54 zł).

W ramach wspierania rodziny został zatrudniony na umowę zlecenie asystent rodziny, który świadczył pracę na rzecz 5 rodzin (bez zmian w porównaniu do roku ubiegłego). Koszt zatrudnienia asystenta rodziny w 2024 r. wyniósł 24.411,51 zł (wzrost o 3.273,76 zł).

3. Świadczenia rodzinne

W ośrodku pomocy społecznej realizowane były wypłaty następujących świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny wraz z dodatkami;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „Becikowe”;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium to wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest niepełnosprawne dziecko kryterium wynosi 764,00 zł.

Zasilek rodzinny z dodatkami

W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2024 r. świadczenia przyznano 89 osobom (o 39 osób mniej niż w 2023 r.) na łączną kwotę 329.523,11 zł. W stosunku do 2024 roku kwota przyznanych dodatków była mniejsza o kwotę 1466.954,58 zł.

Zasilek pielęgnacyjny

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobie która ukończyła 75 rok życia. Na koniec 2024 r. zasiłek pielęgnacyjny wynosił 215,84 zł miesięcznie i wypłacono 90 osobom (o 3 osobom więcej niż w 2023 r.) na kwotę 218.861,76 zł (wzrost o 1.510,88 zł).

Świadczenie pielęgnacyjne

Od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce lub ojcu, osobom na których ciąży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka bez wymogu rezygnacji z zatrudnienia. Na koniec 2024 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2.988,00 zł miesięcznie (wzrost o 869 zł w porównaniu do 2023 r.). Świadczenie wypłacono 29 osobom (wzrost o 3 osoby) na kwotę 942.052,40 zł (wzrost o 248.658,50 zł).

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce jeżeli nie otrzymuje zasiłku macierzyńskiego. Przysługuje przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia 1 dziecka i 65 tygodni przy urodzeniu dwojga i więcej dzieci. W 2024 roku wynosiło 1 000,00 zł (bez zmiany) i zostało przyznane 6 osobom (spadek o 4 osoby) na kwotę 24.571,10 zł (zmniejszenie o kwotę 29.137,70 zł).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przysługuje osobom, jeżeli dochód na członka w rodzinie nie przekracza 1.922,00 zł, i kobieta pozostawała pod opieką medyczną od 10 tygodnia ciąży. W 2024 roku zapomogę wypłacono 11 osobom (zmniejszenie o 7 osób) na kwotę 11.000,00 zł (spadek o 7.000,00 zł).

W 2024 roku GOPS opłacał także składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za 15 osób (bez zmiany) na kwotę 101.166,40 zł (wzrost o 13.578,44 zł) i ubezpieczenie zdrowotne za 9 osób (wzrost o 1 osobę) na kwotę 25.816,32 zł (wzrost o 4.579,02 zł).

4. Zadania z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Osoby, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób zobowiązanych do alimentacji mają możliwość otrzymania pomocy w ramach funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209,00 zł miesięcznie, przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł miesięcznie do dnia 30 września 2024 r., a od dnia 1 października 2024 r. nie więcej niż 1.000,00 zł miesięcznie. Uprawnienia uzyskuje się jeśli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu

alimentacyjnego w 2024 roku przyznano 16 osobom (o 3 osobom mniej niż w 2023 r.) na kwotę 84.963,57 zł (mniej o 595,09 zł).

W roku sprawozdawczym z dokonanych wpłat od dłużników alimentacyjnych oraz z egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych wyegzekwowano kwotę 85.915,23 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zobowiązania dłużników alimentacyjnych na rzecz zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami na dzień 31.12.2024 r. wyniosły – 3.171.816,86 zł (wzrost o 223.987,40 zł).

5. Realizacja Programu Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Jednym z działań gminy w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych z terenu gminy Łomazy jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Prawo do posiadania karty dużej rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej /mającej na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci/ do ukończenia 18 roku życia. Od 2019 r. prawo to przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. W 2024 r. wydano 20 kart dużej rodziny. W porównaniu do roku 2023 nastąpił spadek wydawanych kart o 39 szt. Łącznie na dzień 31.12.2024 r. na terenie gminy 374 rodzin posiada kartę dużej rodziny. Na realizację zadania w 2024 r. otrzymano środki w wysokości 360,00 zł.

6. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łomazy

Przemoc w rodzinie jak i różnego rodzaju uzależnienia należą obecnie do najtrudniejszych w przewyciężaniu problemów społecznych. Biorąc pod uwagę ich degradujący wpływ na życie człowieka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa społecznego, problemy te nabierają szczególnego znaczenia. Działania nakierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie realizowane są w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Przemocą w rodzinach na terenie gminy Łomazy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W pracach Zespołu biorą udział pracownicy GOPS w Łomazach, przedstawiciele Komisariatu Policji w Wisznicach, Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej, przedstawiciele szkół i służby zdrowia oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2024 roku Zespół odbył 6 posiedzeń (o 1 więcej w porównaniu do 2023 r.). Zostało założonych 4 Niebieskie Karty (spadek o 15 w stosunku do 2023 r.) w rodzinach, w których wystąpiło podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny. Praca Zespołu realizowana była w 16 grupach diagnostyczno-pomocowych. Członkowie grup wzięli udział w 18 spotkaniach. W ramach procedury niebieskiej karty pracownicy socjalni prowadzili stałą i regularną pracę socjalną z 10 rodzinami (spadek o 14) oraz udzielano niezbędnych form pomocy. Do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych skierowano 6 osób, z czego 2 osoby ukończyły program, 3 oczekują na jego rozpoczęcie, 1 osobie zaszła konieczność złożenia zawiadomienia o wykroczeniu.

7. Realizacja Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa -Podprogram 2021-2027”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach w 2024 roku kontynuował współpracę z Bankiem Żywności w Lublinie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa -

Podprogram 2021 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem powyższego Programu jest dotarcie z pomocą żywnościową do osób najbardziej potrzebujących.

W okresie sprawozdawczym z pomocy w formie paczek żywnościowych skorzystało 189 osób (o 321 osób mniej niż w 2023 r.) z 57 rodzin (o 107 rodzin mniej niż w 2023 r.). Łącznie wydano 6.248,34 kg żywności (więcej o 1.556,34 kg) na kwotę 39.049,07 zł (więcej o 8.602,38 zł).

8. Współpraca ze Szkolnym Kołem Caritas działającym przy Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach współpracował ze Szkolnym Kołem Caritas w zakresie wsparcia osób i rodzin najuboższych z terenu gminy w formie paczek żywnościowych w okresach przedświątecznych w miesiącach marzec- kwiecień i grudzień 2024 r. Z otrzymanych produktów żywnościowych, które Koło Caritas pozyskało z zorganizowanych zbiórek w sklepach wykonano 87 paczek żywnościowych, które przekazano 64 osobom i rodzinom potrzebującym.

9. Program „Czyste powietrze”

Program czyste powietrze jest ogólnopolską inicjatywą walki ze smogiem. W dniu 1 października 2020 roku zmieniła się ustawa - Prawo ochrony środowiska, która nałożyła na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na członka rodziny w gospodarstwie domowym dla potrzeb uczestnictwa w programie. W 2024 roku wydano 127 zaświadczeń o wysokości dochodu (wzrost o 37 w porównaniu do roku ubiegłego).

10. Pomoc obywatelom Ukrainy

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w 2024 r. udzielono wsparcia obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie gminy.

11. Współpraca z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Dubowie

Na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego Kierownik GOPS wydała decyzje administracyjne kierujące osoby niepełnosprawne, wymagające wsparcia na pobyt dzienny z usługami opiekuńczymi do Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Dubowie i ustalił odpłatność za ich pobyt. W 2024 roku skierowano 21 osób, przeprowadzono 60 wywiadów środowiskowych i wydano łącznie 5 decyzje administracyjne.

Gminny Klub Malucha w Łomazach

Zadania w zakresie pomocy społecznej i rodziny w Gminie Łomazy realizowane są przez dwie jednostki budżetowe: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomazach i Gminny Klub Malucha w Łomazach, który został utworzony w celu realizacji projektu pn. „Klub Malucha w Gminie Łomazy” z dofinansowaniem ze środków unijnych i budżetu państwa. W związku z pojawiającym się zapotrzebowaniem środowiska na opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 pod koniec 2019 r. Rada Gminy Łomazy uchwałą powołała Klub Malucha. W sierpniu 2020 roku rozpoczęto nabór dzieci do Klubu. Projekt dotyczący Klubu w pierwszej kolejności skierowany był do matek dzieci do lat 3, które zarejestrowane były jako osoby niepracujące, tj. będące na urlopie wychowawczym lub bezrobotne. Klub swoją działalność rozpoczął w październiku 2020 r. Zostały zatrudnione opiekunki, dietetyk oraz pielęgniarka i kucharki. Dzieciom zapewniono zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, wyżywienie, wyodrębniono plac zabaw,

by mogły wypoczywać na świeżym powietrzu. W 2024 roku liczba dzieci w miesiącu styczniu wyniosła 17, lutym – 19, marcu – 21, kwietniu - 21, maju – 23, czerwcu – 23, lipcu – 23, sierpniu 20, w miesiącach wrzesień-grudzień po 18 dzieci. Rodzice ponosili odpłatność za pobyt dziecka w Klubie Malucha. W ramach pobytu dziecka w Klubie zapewniono wyżywienie i opiekę. Na koniec 2024 roku w Klubie było zajętych 18 z 23 miejsc. Opiekę nad dziećmi w Klubie malucha sprawowały 3 osoby: 2 opiekunki i Kierownik. Dochody wyniosły 279.384,24 zł, natomiast wydatki bieżące w 2024 roku wyniosły 397.314,72 zł.

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Dubowie

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Dubowie funkcjonuje od 1 marca 2021 roku w budynku po byłej szkole podstawowej. Realizacja projektu zakłada wsparcie dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Przewidywany efekt to przede wszystkim stworzenie warunków niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania 20 osób niepełnosprawnych. Kolejne korzyści to poprawa jakości życia uczestników w ich środowisku lokalnym, zapewnienie im opieki oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, włączenie beneficjentów Centrum do społeczności lokalnych, odciążenie faktycznych opiekunów.

Celem działalności Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznymi i umiarkowanym poprzez:

- stworzenie warunków do niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb uczestników Centrum,
- zapewnienie uczestnikom opieki oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia,
- włączenie uczestników do życia w społeczności lokalnej oraz poprawa jakości życia uczestników.

Cel realizowany jest przede wszystkim poprzez świadczenie usług opiekuńczych (pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem poprzez wspólne z uczestnikami wyjścia do sklepu, wyjazdy do galerii handlowych, wyjazdy do lekarza rodzinnego, lekarza specjalisty, załatwianie spraw urzędowych np. pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON, dokonywanie opłat bieżących, itp.) ponadto prowadzenie zajęć grupowych z fizjoterapeutą, prowadzenie przez opiekunki ćwiczeń mających na celu poprawę koordynacji psychoruchowej, prowadzenie zajęć zawierających elementy terapii zajęciowej (robótki ręczne, prace plastyczne, malowanie obrazów akwarelami po numerkach, diamentowy haft, ozdoby i stroiki świąteczne, itp.), zajęcia kulinarne, wspólne spacerki, wyjazdy do lasu, wspólne modlitwy, czytanie na głos książek. Prowadzone są również treningi edukacyjne, ekonomiczne, zdrowotne oraz trening umiejętności społecznych. W 2024 r. obchodzone były również urodziny wszystkich uczestników, zorganizowano gry i zabawy na terenie zielonym Centrum połączone z grillowaniem, wyjazdy do Białej Podlaskiej, zwiedzanie Parku Radziwiłłowskiego, Małpiego Gaju. Uczestnicy brali udział w imprezie integracyjnej organizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w ramach „Światowego Dnia Uchodźcy”, na który wspólnie z opiekunkami przygotowali ciastka własnej roboty.

W 2024 roku na pobycie dziennym było średnio 18 uczestników i zapewnione były 2 miejsca na pobyt całonocny. Zajęcia prowadzone są przez opiekunki, które również świadczą pomoc i opiekę osobom przebywającym. W 2024 r. zatrudnionych było 9 osób: kierownik, 6 opiekunek, kierowca-pracownik gospodarczy i sprzątaczką. Na umowę cywilno-prawną 1 osoba (fizjoterapeuta). Dochody wyniosły 31.822,40 zł, natomiast wydatki 242.953,34 zł.

Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łomazach

Rada Gminy Łomazy podjęła uchwałę Nr XXXI/265/22 dnia 28 października 2022 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej. Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łomazach przy ul. Rolniczej 2 funkcjonuje od 1 stycznia 2023 roku w byłym budynku biurowo-warsztatowym dawnej bazy SKR wraz budynkiem garażowym Spółdzielni Usług Rolniczych.

Oficjalne otwarcie GZUK oraz Inkubatora Przedsiębiorczości odbyło się 25 kwietnia 2023 r. Koszt przebudowy i remontu wyniósł 1.587.166,92 zł, z czego dofinansowanie 1.005.156,18 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Jednostka wykonuje w imieniu Gminy zadania własne, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku, utrzymania dróg, terenów zieleni i terenów rekreacyjnych, w tym parków.

W Gminnym Zakładzie Komunalnym przeznaczono pomieszczenia na realizację Inkubatora, którego celem jest promocja i rozwój Gminy Łomazy przez stworzenie miejsc i warunków dogodnych dla rozwoju Przedsiębiorców na terenie Gminy Łomazy w osiągnięciu zdolności do samodzielnego rozwoju i stworzenie Przedsiębiorcom warunków sprzyjających rozwojowi, transferowi i komercjalizacji nowych produktów i technologii, jak również pobudzenie zakładania nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.

Wydatki funkcjonowania GZUK w Łomazach w 2024 roku wyniosły 1.503.283,12 zł, dochody 1.177.107,47 zł. Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2024 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 8,5, 1 osoba na podstawie umowy cywilno-prawnej.

10. Edukacja

Zadaniem gminy jest zapewnienie warunków działania szkół i przedszkoli, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. Gmina ustala sieć szkół, zakłada placówki oświatowe i określa granice ich obwodów. Na gminie również spoczywa obowiązek wykonywania remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej, a także wyposażenie szkół i placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo – profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Zadania w zakresie edukacji, opieki i wychowania w 2024 roku realizowane były przez Zespół Placówek Oświatowych w Łomazach oraz Szkołę Podstawową w Huszczy, którą od dnia 1 września 2022 r. na podstawie uchwały Nr XXIV/213/22 Rady Gminy Łomazy z dnia 16 lutego

2022 r. przekazano do prowadzenia Społeczno - Oświatowemu Stowarzyszeniu Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator” w Łomży. Kształcenie w szkołach odbywa się na poziomie podstawowym i przedszkolnym. Przy Zespole Placówek Oświatowych działa także Przedszkole Samorządowe. W szkołach odbywa się nauka języka obcego angielskiego i rosyjskiego. Na terenie Zespołu funkcjonuje stołówka szkolna, która obsługuje Zespół Placówek Oświatowych i Klub Malucha.

W 2024 roku średnie zatrudnienie w Zespole Placówek Oświatowych w przeliczeniu na etaty: nauczyciele - 40,51 (o 1,70 etatu mniej niż w 2023 r.), pomoc nauczyciela – 1,50 etat, pracownicy administracyjni – 1,00 etat (o 0,67 etatu mniej niż w 2023 r.), pracownicy obsługi - 9,79 etatów (o 2,79 etaty więcej niż w 2023 r.), pracownicy kuchni – 4,52 etatów (o 0,73 etatu mniej niż w 2023 r.).

W Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach liczba uczących się dzieci wg stanu na 30.09.2023 r. wynosiła 417 uczniów, zaś wg stanu na 30.09.2024 r. 438 uczniów.

W Szkole Podstawowej w Huszczy liczba uczących się dzieci wg stanu na 30.09.2023 r. wyniosła 42 uczniów, zaś wg stanu na 30.09.2024 r. 43 uczniów.

Wydatki bieżące w ramach oświaty i wychowania zostały zaplanowane w kwocie 10.953.874,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 10.602.150,38 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 96,79%.

Podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego 2023/2024 za osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne najbardziej uzdolnionej młodzieży klas 4-8 szkół podstawowych w gminie Łomazy zostały wręczone Stypendia Wójta. Weryfikacji i kwalifikacji wniosków dokonała Komisja Stypendialna powołana zarządzeniem Nr 1/24 Wójta Gminy Łomazy z dnia 13 maja 2024 roku. Ogólna wysokość środków przeznaczonych na finansowanie wyniosła 7.600,00 zł, w tym za wyniki w nauce 4.100,00 zł, wybitne osiągnięcia w sporcie 3.000,00 zł, wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej 500,00 zł.

Podstawą organizacji kształcenia specjalnego jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, natomiast w przypadku dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym w publicznej poradni specjalistycznej.

Dodatkowe środki w subwencji stanowią sumę środków przeznaczonych w roku budżetowym na realizację zadań wynikających z zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnych programach zajęć i indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych oraz zapewnienia warunków ich realizacji.

Zgodnie z art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w roku budżetowym na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe z budżetu gminy wydatkowano kwotę 92.018,71 zł, co stanowi 90,74% planu rocznego wynoszącego 101.405,24 zł w przedszkolu oraz 411.080,10 zł co stanowi 96,65% planu rocznego wynoszącego 425.329,79 zł w szkole podstawowej. Zrealizowano indywidualne zajęcia z dziećmi i młodzieżą, zgodnie z zaleceniami zawartymi w wydanych orzeczeniach.

Edukacyjna opieka wychowawcza

W 2024 roku były wypłacane stypendia i zasiłki szkolne o charakterze socjalnym. Stypendia przyznano na okres 10 miesięcy do stycznia do czerwca 2024 r. oraz od września do grudnia 2024 r. Średnie miesięczne stypendium na ucznia wyniosło 195,19 zł (niższe o 32,74 zł w porównaniu do 2022 r.). Stypendia w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. przyznano 30 uczniom (mniej o 10 do roku ubiegłego), a w okresie od września do grudnia 2024 r. 24 uczniom (mniej o 17).

Na dofinansowanie zadania wykorzystano otrzymaną dotację celową w kwocie 51.827,04 zł (mniej o 13.883,04 zł do roku poprzedniego). Na wskazany cel wydano łącznie kwotę 57.585,60 zł (mniej o 24.552,00 zł niż w 2023 roku), w tym 10% ze środków własnych.

Dowożenie uczniów do szkół

W okresie sprawozdawczym uczniowie dowożeni byli do Zespołu Placówek Oświatowych w Łomazach transportem własnym oraz autobusami zewnętrznej firmy transportowej ze wszystkich miejscowości gminy. Ogółem w w/w okresie dowożonych było 153 uczniów (o 38 uczniów mniej w porównaniu do 2023 r.). Z budżetu gminy wydatkowano na ten cel kwotę 716.412,31 zł, co stanowi 97,38% planu rocznego wynoszącego 735.715,23 zł.

Nad ładem i porządkiem w czasie dowożenia uczniów czuwali zatrudnieni opiekunowie (4 osoby). W roku 2024 r. dowóz dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych był organizowany również transportem własnym. Gmina zapewniała dowożenie własnym środkiem transportu ośmiorgu uczniom. Transport odbywał się przeznaczonym, do tego celu samochodem dostosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych, stanowiącym własność gminy.

Ponadto z 7 rodzicami uczniów niepełnosprawnych zostały zawarte umowy na dowożenie swoich dzieci do przedszkola lub szkoły we własnym zakresie. Osobom tym należności wypłacane są, na podstawie zasad obliczania zwrotu kosztów dowożenia uczniów niepełnosprawnych określonych w Prawie Oświatowym.

Ze środków przeznaczonych na dowożenie zakupiono paliwo do własnych środków transportu, wykonano badania techniczne pojazdów, bieżące naprawy, zakupiono bilety miesięczne na przejazd u przewoźnika zewnętrznego oraz poniesiono wydatki związane z ubezpieczeniem pojazdów.

W 2024 roku z budżetu gminy Łomazy dofinansowano na podstawie podpisanego porozumienia z Powiatem Białskim przewóz autobusowy o charakterze użyteczności publicznej na linii Sławatycze – Łomazy – Biała Podlaska.

Przedszkola

W 2024 roku przy Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach funkcjonowało przedszkole samorządowe. W 2023 roku średnie zatrudnienie pracowników obsługi przedszkola w Zespole Placówek Oświatowych w przeliczeniu na etaty wyniosło 2,96. Na funkcjonowanie przedszkola wydatkowano z budżetu gminy kwotę 1.761.349,88 zł, co stanowi 96,98% planu rocznego wynoszącego 1.816.259,23 zł.

Do samorządowego przedszkola na dzień 30 września 2024 r. uczęszczało 137 dzieci (więcej o 2 w porównaniu do 2023 r.). Ponadto, funkcjonował 1 oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Huszcy, do którego uczęszczało 15 dzieci (więcej o 1 w porównaniu do 2024 r.).

11. Kultura

Działalność kulturalną prowadzi Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach. Jednostki otrzymują środki finansowe na realizację zadań w przeważającej części z budżetu gminy w formie dotacji podmiotowej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach

GBP w Łomazach zatrudniała w 2024 r. 3 pracowników, w przeliczeniu na pełne etaty stanowiło 2,25 etatu. Na prowadzenie biblioteki upowszechnianie czytelnictwa wydano 302.249,71 zł, w tym dotacja organizatora wyniosła 266.490,72 zł. Biblioteka Narodowa w 2024 roku na wniosek GBP w Łomazach przekazała dotację na zakup nowości wydawniczych w kwocie 10.000,00 zł.

Księgozbiór na koniec 2024 roku wyniósł 12.025 woluminów, z czego 653 przybyło nowych książek. Aby skorzystać z zasobów biblioteki w ciągu 2024 roku bibliotekę odwiedziło 3.716 osób. Przeważającą grupą czytelników były osoby w wieku 6–12 lat. Wśród czytelników odsetek osób uczących się stanowi 58,99%, osób pracujących wyniósł 31,86% zaś pozostałych 9,15%. Wszystkich czytelników 660. Zarejestrowano 146 nowych czytelników. Aktywnych 317 czytelników, którzy wypożyczyli na zewnątrz 4.310 woluminów księgozbioru (wol.). W siedzibie biblioteki udostępniono 5.115 książek i udzielono 1.130 informacji. Czytelnicy korzystają bezpłatnie ze zbiorów elektronicznych e-booków (63 000 tytułów) i audiobooków (4 500 tytułów) dostępnych zdalnie (Legimi, EmpikGo).

Aktywowało kod 21 użytkowników, aktywnych kodów 56. Zarejestrowano 2.135 wypożyczeń.

Liczba czytelników	Struktura wg wieku							
	do 5 lat	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	56-60	powyżej 60
317	27	98	23	12	7	48	51	51

Dane wg Gminnej Biblioteki Publicznej w Łomazach

Biblioteka posiada 6 komputerów stacjonarnych, 3 laptopy oraz 6 tabletów z dostępem do Internetu. Dla osób odwiedzających bibliotekę na ich potrzeby dostępne jest 6 tabletów oraz 4 komputery stacjonarne.

Biblioteka udostępnia do wypożyczania „Czytak Plus” wraz z nagraniami książek dla osób niewidomych i słabowidzących.

Biblioteka posiada swój profil na Facebooku: Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach. Placówka dysponuje Systemem Bibliotecznym „Mateusz” w którym tworzona jest baza księgozbioru. Wielkość elektroniczna bazy katalogowej wynosi 10.630 woluminów co stanowi 88,4% księgozbioru.

Pracownicy biblioteki prowadzili lekcje obsługi komputera dostosowane do indywidualnych potrzeb użytkowników.

Biblioteka w Łomazach posiada dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Międzybibliotecznej Publikacji Naukowych - „AKADEMICA”, dzięki której czytelnicy mają możliwość zintegrowanego przeszukiwania pełnotekstowego artykułów i publikacji naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy: monografii, podręczników i skryptów.

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Łomazach w 2024 r. zakupiono nowe wykładziny oraz duże i małe pufy do wyposażenia przestrzeni dla dzieci i młodzieży a także fotele do stanowisk pracy przy komputerach. Nowe wyposażenie korzystnie wpłynęło na lepszą funkcjonalność i organizację zajęć a także estetykę pomieszczeń biblioteki.

Biblioteka rozwija działalność edukacyjno – informatyczną. Pozyskała dodatkowe fundusze na wyposażenie instytucji w nowoczesny sprzęt komputerowy. Po złożeniu wniosku została zakwalifikowana do Programu Instytutu Książki "Kraszewski. Komputery dla Bibliotek 2024".

W ramach zrealizowanego zadania zakupiono:

- monitor interaktywny 75 Cali,
- zestaw komputerowy z oprogramowaniem do obróbki zdjęć i filmów,
- skaner do zdjęć z drukiem,
- tablety - 3 szt.,
- czytnik e-booków,
- okulary VR do celów edukacyjnych - 3 szt.

Całkowita kwota wydatków na realizację zadania wyniosła 30.000 zł, z tego finansowy wkład własny 4.600 zł oraz 25.400 zł dofinansowanie z Instytutu Książki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach reprezentowana przez Dyrektora Agatę Chwalewską uczestniczyła w 15 Kongresie Bibliotek w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Tematyka tegorocznego kongresu pod hasłem „I tak (nie) przyjdą!” koncentrowała się wokół sposobów przełamywania barier międzypokoleniowych. Udział w licznych warsztatach służył zdobyciu wiedzy, dzieleniu się doświadczeniem i dyskusjom poświęconym tworzeniu ciekawej oferty zajęć w bibliotece z myślą o młodzieży i seniorach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach uczestniczy w akcji „Mała Książka – Wielki Człowiek” której celem popularyzacja czytelnictwa wśród najmłodszych czytelników oraz zachęcenie do wspólnego czytania całej rodziny.

Pracownicy biblioteki prowadzą systematyczny dowóz książek do domu dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Działania biblioteki i oferty prezentowane są za pomocą plakatów, stron i profili internetowych oraz lokalnej prasy i mediów.

Przy dokonywaniu zakupów książek uwzględniane są sugestie czytelników. Każdy może złożyć propozycje tytułów których nie znalazł w bibliotece a chciałby przeczytać.

W bibliotece prowadzony jest również **Bookcrossing** – nieodpłatne przekazywania książek. Każdy może przynieść książkę której już nie potrzebuje i zostawić w wyznaczonym miejscu lub wziąć tę którą zostawił ktoś inny.

W 2024 roku biblioteka była otwarta w dwie soboty każdego miesiąca.

W 2024 roku GBP brała udział m.in. w organizacji ferii zimowych dla dzieci, w wydarzeniach organizowanych wspólnie z GOK (Powiatowy Konkurs Kolęd i Pastorałek „Śpiewajmy Dziecinie”, „Powiatowe Prezentacje Wokalne”, „Dzień Kobiet”), warsztatach dla dzieci i młodzieży. Brała także udział m.in. w akcjach: „Tydzień Bibliotek”, „Cała Polska czyta dzieciom”, „Narodowe czytanie 2024”, „Mała Książka-Wielki Człowiek”. Zorganizowała 12 czerwca 2024 r. IX Gminny Konkurs „Pięknego Czytania”. W Bibliotece wielokrotnie odbywały się spotkania z książką dla różnych grup wiekowych dzieci (z Gminnego Klubu Malucha oraz Przedszkola Samorządowego w Łomazach), młodzieży i dorosłych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach w 2024 roku czynnie włączyła się w organizowanie wakacji dla dzieci i młodzieży. Organizowała zajęcia i zabawy w bibliotece i plenerze. Po raz drugi zorganizowano warsztaty z ozdabiania pierników. Celem spotkania było przybliżenie tradycji i zwyczajów związanych z nadchodzącymi świętami oraz wprowadzenie uczestników spotkania w przedświąteczną atmosferę.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomazach posiada szeroką ofertę dla dzieci, młodzieży i dorosłych, m.in. prowadzi lekcje biblioteczne, a także spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki. W ramach Dyskusyjnego Klubu Książki w GBP w Łomazach odbyło się 10 kwietnia 2024 r. spotkanie upamiętniające twórczość Lecha Zaciury – pisarza, kompozytora, miłośnika przyrody i fotografii, autora książek dla dzieci i dorosłych.

Gminny Ośrodek Kultury w Łomazach

Gminny Ośrodek Kultury w Łomazach jest główną instytucją upowszechniającą kulturę na terenie gminy Łomazy, a podstawę jej działania stanowi ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2024, poz. 87) oraz uchwała Rady Gminy Łomazy Nr V/33/24 z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Łomazach (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego 2024, poz. 4188). Zadaniem placówki jest upowszechnianie kultury, edukacja poprzez sztukę oraz zapoznanie młodych ludzi z różnymi dziedzinami twórczości, co pozwala w wartościowy sposób zagospodarować czas, a także energię dzieci, młodzieży i dorosłych z naszej gminy. W 2024 roku środki przeznaczone na działalność GOK wynosiły 758.737,97 zł, z czego dotacja organizatora wynosiła 736.104,92 zł. W 2024 roku w instytucji kultury przeciętny stan zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty wyniósł 4,375.

Gminny Ośrodek Kultury pozyskuje środki zewnętrzne na organizację wydarzeń. W 2024 roku pozyskał środki z Powiatu Bialskiego w formie dotacji w wysokości 3.000,00 zł na realizację zadań:

1. **XII Powiatowy Konkurs Kolęd i Pastoralek „Śpiewajmy Dziecinie”** dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowych oraz instytucji kultury należących do powiatu bialskiego w 3 kategoriach wiekowych: kl. I-III; kl. IV-VI; VII-VIII – 1.500,00 zł. Konkurs odbył się 28 stycznia 2024 r.,

2. **XIX Powiatowe Prezentacje Wokalne** – 1.500,00 zł. Konkurs odbył się 26 maja 2024 r.

W 2024 r. realizowane działania skierowane były do mieszkańców Gminy Łomazy, zarówno młodszych jak i starszych. Prowadzone były zajęcia z zespołami muzycznymi oraz w kołach zainteresowań. W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. zorganizowano wiele ciekawych i ogólnodostępnych wydarzeń o charakterze artystycznym i okolicznościowym.. Była szeroka oferta GOK-u mająca na celu zwiększenie aktywności mieszkańców gminy. W 2024 r. GOK zorganizował m.in. koncert z okazji „Dnia Kobiet”, wieczornica patriotyczna z okazji gminnych obchodów 106. Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości, przez cały rok seanse filmowe w Małym Kinie w GOK, ferie zimowe dla dzieci i młodzieży, biesiady z udziałem zespołów, II Kiermasz wielkanocny, Kiermasz Bożonarodzeniowy.

8 czerwca 2024 r. w Parku przy Placu Jagiellońskim w Łomazach odbyła się biesiada „Na Ludową Nutę”, której gospodarzem był zespół „Śpiewam, Bo Lubię!”. Wystąpiły zespoły śpiewacze. Miłośnik ludowej kultury mógł zanurzyć się w dźwiękach tradycyjnych melodii.

20 czerwca 2024 r. w Gminnym Ośrodku Kultury odbyła się wyjątkowa uroczystość z okazji Dnia Działacza Kultury Powiatu Bialskiego. Jej gospodarzem był Starosta Bialski – Pan Mariusz Filipiuk, a współgospodarzami: Wójt Gminy Łomazy – Jerzy Czyżewski oraz Dyrektor GOK w Łomazach – Ryszard Bielecki. Podczas wydarzenia odbyło się wręczenie nagród powiatowych oraz stypendiów powiatu w dziedzinie twórczości artystycznej.

21 lipca w Parku przy Placu Jagiellońskim GOK zorganizował wydarzenie p.n. DNI ŁOMAZ dla mieszkańców gminy Łomazy i nie tylko.

Dożynki to święto, które jak co roku stanowi wyjątkową okazję do uhonorowania trudu rolników, sadowników, ogrodników czy pszczelarzy. Ich codzienna praca, harmonijne współdziałanie z naturą i odpowiadanie na potrzeby ziemi, roślin i zwierząt to nieustanna troska o przyszłość. Przyszłość, w której możemy cieszyć się bogactwem naturalnych darów, które przynosi każdy sezon. Tradycyjnie jak co roku GOK był organizatorem gminnych dożynek, które odbyły się w dniu 25 sierpnia 2024 r. w Łomazach. Delegacja z gminy Łomazy uczestniczyła także w XXIV dożynkach powiatu bialskiego zorganizowanych w Wisznicach w dniu 1 września 2024 roku. Święto Plonów zainaugurowała uroczysta Msza Święta, po której rozpoczął się przemarsz barwnego korowodu dożynkowego, na czele którego dumnie kroczyła Orkiestra Dęta OSP Łomazy.

24 listopada 2024 r. miało miejsce spotkanie autorskie z Cezarym Nowogrodzkim – regionalistą i autorem książki pt. „Dziedzictwo kulturowe i historyczne Gminy Łomazy”.

Przez cały rok GOK w Łomazach był otwarty na różne formy spotkań dzieci i osób dorosłych w celu spędzenia wolnego czasu i zdobycia wiedzy na temat różnych świąt i rocznic historycznych.

Zespoły i koła zainteresowań działające przy GOK oraz w gminie Łomazy:

- Młodzieżowy Zespół Wokalno-Instrumentalny „Tentative”,
- Zespół folklorystyczny „Śpiewam Bo Lubię”,
- Zespół ludowy „Luteńka”,
- „Pohulanka”,
- „Poranna Rosa”,
- „Studzianczanie”,
- „Wiem Dokąd Idę”,
- „Zielona Kalina”,
- „Raz na Ludowo” ,
- soliści,
- nauka gry na instrumentach muzycznych: pianino, keyboard, gitara,
- szkołka szachowa,
- zajęcia fitness,
- zajęcia plastyczne.

Strażacka Orkiestra Dęta

W gminie Łomazy działa Strażacka Orkiestra Dęta jest organizacją społeczną. Liczy 29 członków zwyczajnych, w tym aktywnych 25. Orkiestra występuje na uroczystościach powiatowych

i gminnych. W 2024 roku orkiestra uświetniła uroczystości religijne, strażackie, święta gminne i powiatowe. Orkiestra użytkowała bezpłatnie lokal w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Łomazach, otrzymywała pomoc pieniężną na wymianę zużytych instrumentów muzycznych. Gmina pokrywała także koszty umundurowania strażackiego.

Klub Seniora

Klub Seniora w Gminie Łomazy funkcjonuje od listopada 2019 r. Klub został utworzony w ramach projektu „Aktywny senior!” dzięki otrzymanemu dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, budżetu państwa oraz rzeczowego wkładu własnego gminy Łomazy.

Działania podejmowane w ramach projektu miały na celu ograniczenie izolacji społecznej osób w wieku 60+, rozbudzenie potrzeby samokształcenia i realizacji swoich pasji, zwiększenie wiedzy o swoich zasobach i możliwościach oraz wiedzy na temat bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom. Realizacja projektu socjalnego umożliwia osobom w dojrzałym wieku podejmowanie działań edukacyjnych, a samo wyjście z domu i spotkanie się z innymi osobami jest czynnikiem pozwalającym lepiej funkcjonować na co dzień i dłużej utrzymać dobre samopoczucie.

W ramach projektu działania prowadzone były do końca września 2022 r. Po zakończeniu projektu „Aktywny senior!” zajęcia dla seniorów m.in. ruchowe, plastyczne odbywają się w dalszym ciągu w Gminnym Ośrodku Kultury w Łomazach. W 2024 roku do Klubu Seniora uczęszczało przeciętnie 30 seniorów z terenu gminy.

12. Pozostała działalność

Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy działa 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, zrzeszających 380 członków zwyczajnych, w tym 40 kobiet. W gminie Łomazy funkcjonują także Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze skupiające 63 członków. Jednostki OSP:

- OSP Łomazy,
- OSP Dubów,
- OSP Huszcza,
- OSP Korczówka,
- OSP Kozły,
- OSP Kopytnik,
- OSP Koszoły,
- OSP Krasówka – Burwin,
- OSP Lubenka,
- OSP Studzianka.

W 2024 roku jednostki brały udział w 62 akcjach (o 8 więcej niż w 2023 r.), w tym:

- pożary - 35, (o 14 więcej niż w 2023 r.),
- wypadki drogowe – 14 (o 3 więcej niż w 2023 r.),
- inne miejscowe zagrożenia/wypadki drogowe, pompowanie wody itp. – 13.

W roku 2024 Młodzieżowe drużyny Pożarnicze otrzymały dofinansowanie w kwocie 10.500,00 zł (OSP Łomazy – 5.100,00 zł, OSP Lubenka – 5.400,00 zł). Z pozyskanych funduszy zakupiono wyposażenie dla drużyn młodzieżowych.

W roku 2024 r. jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej pozyskały dofinansowania:

- 1) z budżetu Województwa Lubelskiego w ramach otwartego konkursu ofert pt. „Lubelskie wspiera OSP” dotację otrzymały:
  - OSP w Dubowie w kwocie 8.700 zł,
  - OSP w Huszczy w kwocie 8.000 zł,
  - OSP w Kozłach w kwocie 4.750 zł,
  - OSP w Łomazach w kwocie 10.000 zł,
  - OSP w Studziance w kwocie 10.000 zł,
- 2) Starosta Bialski dofinansował OSP Łomazy kwotę 3.000,00 zł, z czego zostało zakupione zwiądło do węży pożarniczych (1 szt.), łopaty (2 szt.);
- 3) Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy dofinansował OSP Łomazy kwotą 3.500,00 zł., z czego został zakupiony radiotelefon samochodowy;
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Dubowie otrzymała sprzęt pożarniczy w ramach wsparcia udzielonego przez Dyrektora WORD-u w Białej Podlaskiej na kwotę ok. 10.000,00 zł. Jednostka uzyskała mundury koszarowe (8 kpl), węże tłoczne W-52 (3 szt.), węże tłoczne W-75 (2 szt.) oraz drabinę nasadkową (1 szt.);
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Dubowie otrzymała sprzęt pożarniczy w ramach wsparcia udzielonego przez Dyrektora WORD-u w Białej Podlaskiej na kwotę blisko 10.000,00 zł. Jednostka uzyskała

mundury koszarowe (8 kpl), węże tłoczne W-52 (3 szt.), węże tłoczne W-75 (2 szt.) oraz drabinę nasadkową (1 szt.).

- 6) Z funduszy z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego jednostki pozyskały następujący sprzęt:
- Ochotnicza Straż Pożarna w Huszczy dokonała zakupu na kwotę 8.900 zł (wkład własny 900 zł): ubranie specjalne typu NOMEX – 2 kpl., hełm strażacki – 2 szt., węże tłoczne W-52, W-75 – 4 szt., rękawice specjalne 2 pary,
  - Ochotnicza Straż Pożarna w Dubowie dokonała zakupu na kwotę 9 tys. zł (wkład własny 300 zł): ubranie specjalne typu NOMEX – 2 kpl.
  - Ochotnicza Straż Pożarna w Kozłach dokonała zakupu na kwotę 5 tys. zł (wkład własny 250 zł): drabina nasadkowa aluminiowa – 3-przęsłowa.
  - Ochotnicza Straż Pożarna w Łomazach dokonała zakupu na kwotę 14.081 zł (w tym 4 tys. zł UG Łomazy, wkład własny 81,04 zł): węże hydrauliczne do zestawu ratownictwa technicznego – HOLMATRO.
  - Ochotnicza Straż Pożarna w Studziance dokonała zakupu na kwotę 10.000,20 zł (wkład własny 20 zł): ubranie specjalne typu NOMEX – 3 kpl.

Poniesiono także wydatki związane z badaniami lekarskimi strażaków i naprawami sprzętu pożarniczego oraz wypłatą ekwiwalentów za udział w akcjach ratowniczych oraz szkoleniach. Zorganizowano Turniej Wiedzy Pożarniczej, międzygminne zawody sportowo-pożarnicze oraz gminny halowy turniej sportowo-pożarniczy Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Sfinansowano również nagrody dla uczestników tych wydarzeń. W 2024 roku gmina oraz jej jednostki organizacyjne współpracowały z Państwową Strażą Pożarną, Policją oraz Strażą Graniczną.

Bezpieczeństwo Publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Łomazy czuwa Komisariat Policji w Wisznicach.

W 2024 roku odnotowano:

- 32 interwencji z udziałem osób nietrzeźwych - interwencje domowe zakłócenia porządku publicznego i inne (mniej o 5 w stosunku do 2023 roku);
- 6 zatrzymanych praw jazdy za prowadzenie pojazdów po wpływie alkoholu lub innych środków odurzających (wzrost o 2 w porównaniu do roku ubiegłego);
- 13 zatrzymanych nietrzeźwych kierowców (więcej o 5);
- 4 założonych Niebieskich kart (mniej o 13);
- 2 osoby doprowadzone do wytrzeźwienia (tyle samo co w roku ubiegłym);
- 1 przypadek znęcania się nad rodziną (mniej o 4);
- 2 przestępstwa narkotykowe (mniej o 2);
- 0 wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwego kierującego (mniej o 1).

W 2024 roku odnotowano niewielki spadek ilości interwencji policyjnych z udziałem osób nietrzeźwych w stosunku do roku 2023 o 5 przypadków. Spadek liczby interwencji policyjnych z udziałem osób nietrzeźwych w stosunku do 2023 roku wskazuje, że alkoholizm nadal należy do najbardziej zauważalnych zjawisk patologicznych na terenie gminy Łomazy. Nadużywanie napojów alkoholowych dotyczy nie tylko dorosłych ale coraz częściej młodzieży na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Funkcjonariusze z KP Wisznice znaczący nacisk położyli na problem przemocy w rodzinie co również w przeważającej liczbie przypadków powodowane jest

nadużywaniem alkoholu przez członka bądź członków rodziny. Komisariat Policji w Wisznicach wraz ze Strażą Graniczną, ośrodkami pomocy Społecznej, szkołami prowadził działania zmierzające do ograniczenia skali spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież. Dzielnicowi brali czynny udział w spotkaniach z młodzieżą szkolną w trakcie których uświadamiali jakie zagrożenia niesie za sobą spożywanie alkoholu w młodym wieku.

Na terenie gminy Łomazy w 2024 r. odnotowano 2 przestępstwa narkotykowe i jest to spadek o 2 przypadki w stosunku do roku poprzedniego. Z tego wynika, że zjawisko takie istnieje. Jego przyczyn należy szukać przede wszystkim w czynnikach społecznych (bezrobocie, chęć ucieczki od problemów, nieumiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach), również głównie wśród młodzieży w sferze psychicznej (chęć zaimponowania w grupie, ciekawość, problemy w nauce). Niejednokrotnie narkotyzują się też osoby z dobrze sytuowanych rodzin.

Przy ulicy Małobrzeskiej w Łomazach funkcjonuje od 2023 r. stacjonarne Rowerowe Miasteczko do nauki przepisów ruchu drogowego, które powstało dzięki złożonemu do Centrum Unijnych Projektów Transportowych wnioskowi o dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 — 2020. Na placu mogą odbywać się egzaminy na kartę rowerową.

Cyberbezpieczeństwo

W 2024 roku gmina Łomazy realizowała projekt pn.: "Podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa w Gminie Łomazy". W ramach Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) działanie 2.2. Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa - dofinansowanie 256.700,00 zł. Celem projektu jest wsparcie JST w zakresie poprawy cyberbezpieczeństwa.

W roku 2024 gmina była w trakcie utrzymania projektu „Publiczny dostęp do Internetu dla każdego mieszkańca Gminy Łomazy”. Utrzymanie projektu polega na zapewnieniu dostępu do Internetu w 3 punktach zasilających sieć dostępową.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi określa zasady, cele oraz formy współpracy Gminy Łomazy z organizacjami pozarządowymi, a także zawiera wykaz zadań priorytetowych, będących podstawą do dysponowania środkami publicznymi, przeznaczonymi na wspieranie zadań publicznych, pozostających we właściwości samorządu Gminy, a realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Gmina podejmuje od kilku lat działania wspierające rozwój organizacji społecznych. W 2024 r. ogłoszono konkursy na realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury i sportu dla organizacji pozarządowych w celu wspierania ich działań integracyjnych i aktywizacyjnych. Projekty realizowane przez lokalne organizacje mają między innymi za zadanie rozwój idei samopomocy i wzajemnego wsparcia mieszkańców. 31 grudnia 2024 r. funkcjonowało w gminie 31 organizacji pozarządowych, w tym 10 jednostek OSP, 5 stowarzyszeń, 3 kluby sportowe, jednostka terenowa Związku Harcerstwa Polskiego i 11 kół gospodyń wiejskich.

Organizacje pozarządowe:

- Akademia Taekwon-Do „VIRTUS” w Łomazach,
- Gminny Ludowy Klub Sportowo Turystyczny „NIWA”,

- Łomaskie Stowarzyszenie Rozwoju,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lubenki „Grabarka”,
- Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Studzianka,
- Stowarzyszenie Społeczno Kulturalne „Tłoka”,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "Niwka",
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Cegielnia”
- Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego.

KGW w gminie Łomazy:

- KGW w Bielanach,
- KGW w Burwinie „BURWINIANKI”,
- KGW w Dubowie,
- KGW w Huszcy Pierwszej „MAZURKI”,
- KGW w Lubence,
- KGW w Kopytniku „WRZOS”,
- KGW w Korczówce,
- KGW w Koszółach,
- KGW w Kozłach,
- KGW w Łomazach,
- KGW w Studziance.

Gmina wspierała finansowo organizacje pozarządowe poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych. Współpraca ta miała charakter wsparcia lub powierzenia tych zadań. Innowacyjne projekty, interesujące przedsięwzięcia i liczne pomysłowe oferty zgłaszane przez organizacje pozarządowe mogły liczyć na finansowe wsparcie z budżetu gminy.

W 2024 r. Wójt Gminy Łomazy ogłosił dwa otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych. W ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, zlecono wsparcie wykonania następujących zadań publicznych w kwocie 90.000,00 zł, z tego na zadania z zakresu kultury – 18 000,00 zł i na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu 72 000,00 zł.

Zadanie I z zakresu: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej wpłynęło 7 ofert. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert podpisano umowy:

- **UG/23/2024/JK/I/1 - Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Niwka w Łomazach** pt.: „*Sport i rekreacja uczniów Szkoły Podstawowej w Łomazach 2024*” na kwotę 2.000,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: szkolny bieg po zdrowie 2024 –rywalizację sportową dla uczniów w dwóch kategoriach wiekowych, dzień sportu Szkolnego 2024 - zajęcia sportowo-rekreacyjne;
- **12/2024/JK/I/2 - Gminny Ludowy Klub Sportowo-Turystyczny NIWA** pt.: „*Sportowa Niwa 2024 r.*” na kwotę 47.200,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: szkolenie piłkarskie drużyny seniorów, drużyny orlika, utworzenie drużyny trampkarzy;
- **UG/13/2024/JK/I/3 - Akademia Taekwon-Do VIRTUS w Łomazach** pt.: „*Taekwon-Do – zdrowie, przyjaźń, pasja*” na kwotę 12.500,00 zł. Zadanie obejmowało następujące

działania: prowadzenie szkolenia w grupach na trzech poziomach zaawansowania, udział w zawodach;

- **UG/42/2024/JK/I/4 - Stowarzyszenie Wędkarskie „CEGIELNIA” w Łomazach** pt.: „*Zawody wędkarskie*” na wnioskowaną kwotę 2.400,00 zł. Zadanie obejmowało zawody wędkarskie o puchar Wójta Gminy Łomazy, organizację poczęstunku;
- **UG/24/2024/JK/I/5 – Ochotnicza Straż Pożarna w Dubowie** pt.: „*OSP Dubów Dzień sportu i X Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego*” na kwotę 1 600,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: Dzień Sportu – imprezę rodzinną z nagrodami oraz poczęstunkiem- zabawy ruchowe oraz integracją społeczeństwa oraz turniej tenisa stołowego skierowanego do osób w każdej kategorii wiekowej wraz z nagrodami i poczęstunkiem;
- **UG/27/2024/JK/I/6 - Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Studzianka** pn.: „*XIII Tatarska Piątka*” na kwotę 4.100,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: przeprowadzenie zawodów w bieganiu dla dzieci i młodzieży, tatarska piątka na 5 km oraz tatarski turniej rodzinny;
- **UG/58/2024/JK/I/7 – Łomaskie Stowarzyszenie Rozwoju** pt.: „*Łomazy w plenerze – rodzina na sportowo*” na kwotę 2.200,00 zł. Zadanie obejmowało przeprowadzenie rajdu rowerowego dla całych rodzin po terenie gminy. Na zakończenie zorganizowano poczęstunek przy ognisku oraz gry i zabawy sportowe.

Zadanie II z zakresu: Kultury, sztuki ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wpłynęło 8 ofert. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert podpisano umowy:

- **UG/26/2024/JK/II/1 - Koło Gospodyń Wiejskich „Wrzos” w Kopytniku** pt.: „*Tobie Mamo śpiewamy 2*” KGW Kopytnik i Święto Ziemniaka na wnioskowaną kwotę 1.440,00 zł. Zadanie obejmowało organizację spotkania integracyjnego. Wspólnie z zaproszonymi zespołami ludowymi poprzez śpiew podtrzymywano tradycje kulturowe;
- **UG/17/2024/JK/II/2 – Koło Gospodyń Wiejskich w Dubowie** pt.: „*Dzień Kobiet*” i koncert „*Biesiada Letnia*” KGW Dubów na wnioskowaną kwotę 1.620,00 zł. Zadanie miało na celu integrację i podtrzymywanie tradycji kulturowych poprzez śpiew;
- **UG/25/2024/JK/II/3 – Ochotnicza Straż Pożarna w Dubowie** pt.: „*100-lecie OSP Dubów*” na wnioskowaną kwotę 2.580,00 zł. Zadanie obejmowało organizację imprezy kulturalnej z poczęstunkiem dla strażaków i lokalnej społeczności;
- **UG/93/2024/AG/II/4 – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lubenki Grabarka** pt.: „*Z tradycją i Folklorem w Lubence*” na wnioskowaną kwotę 1.660,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: spotkanie integracyjne połączone z warsztatami rękodzieła, spotkanie mikołajkowe połączone z wykonywaniem dekoracji świątecznych;
- **UG/28/2024/JK/II/5 - Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Studzianka** pt.: „*Integracyjnie i z tradycją w Studziance*” na wnioskowaną kwotę 3.200,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: warsztaty łucznicze, turniej łuczniczy, integracyjny Dzień Dziecka, turniej łuczniczy, akcja na ferie zimowe, warsztaty kulinarne;

- **UG/18/2024/JK/II/6 – Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego pt.: „Nie mam czasu-ideę do lasu”** na wnioskowaną kwotę 1.960,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: obóz zrealizowany ideą puszczaństwa pod znakiem turystyki i krajoznawstwa;
- **UG/62/2024/AG/II/7 - Koło Gospodyń Wiejskich w Łomazach pt.: „Festiwal Smaków Regionalnych Edycja 2”** na kwotę 2.880,00 zł. Zadanie obejmowało następujące działania: przeprowadzenie wydarzenia, które umożliwiło uczestnikom poznanie potraw lat dzieciństwa dziadków, rodziców; stworzono możliwość integracji, wspólnego gotowania, wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami oraz degustacji wyjątkowych potraw;
- **UG/59/2024/JK/II/8 – Łomaskie Stowarzyszenie Rozwoju pt.: „Łomazy na wesolo – Piknik Rodzinny”** na kwotę 2.660,00 zł. Zadanie obejmowało: gry i zabawy prowadzone przez animatora, „malowanie buziek”, dmuchańce, występy zespołów ludowych oraz lokalnych artystów, integracja międzypokoleniowa.

W 2024 roku zadania zaplanowane do wykonania przez organizacje pozarządowe na terenie gminy Łomazy zostały zrealizowane.

Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Łomazy zatroszczyły się o wytrawne tradycyjne potrawy wigilijne podczas drugiej gminnej wigilii pod hasłem "Moja gmina - wspólna rodzina". Mieszkańcy gminy licznie spotkali się w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Łomazach 16 grudnia 2024 r. Otrzymali słodki upominek z opłatkiem przygotowany przez personel Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Dubowie.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Łomazy funkcjonuje jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Zakład zapewnia podstawową opiekę medyczną w zakresie lekarza rodzinnego, pielęgniarki rodzinnej i położnej. Świadczy także opiekę w zakresie specjalistycznym. W 2024 r. zakład zatrudniał lekarzy specjalistów: pediatrę, endokrynologa dziecięcego, chirurga, laryngologa internistę. Ponadto w NZOZ w Łomazach pacjenci mieli możliwość wykonania badań USG piersi, naczyń jamy brzusznej, tarczycy, Dopplera kończyn dolnych, EKG, spirometrię. W roku 2024 na podstawie ankiet dla pacjentów prowadzono badanie chorób gruźlicy, mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się tej choroby. Pacjenci mogli uzyskać od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, po stwierdzeniu nieprawidłowości w badaniu radiologicznym klatki piersiowej, skierowanie na badanie tomografii komputerowej płuc. Ponadto pacjenci mogli wykonać bezpłatne badania laboratoryjne 40+, odbyć konsultacje diabetologiczne dotyczące cukrzycy z pobraniem krwi. Dodatkowo w 2023 roku NZOZ przystąpił do programu CHUK. Ośrodek zdrowia posiadał zawartą umowę z lekarzem ortopedą dziecięcym na konsultacje w zakresie diagnozy i leczenia chorób układu ruchu, a także wad u dzieci i młodzieży.

W 2024 roku działalność Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łomazach koncentrowała się przede wszystkim na opiece pacjentów. Nadal pacjenci mogli uzyskać poradę lekarską przez telefon tzw. „teleporadę”. NZOZ realizował bezpłatny program szczepień ochronnych przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców w wieku od 10 do 18 r.ż. urodzonych w latach 2006-2014. Lekarze pierwszego kontaktu realizowali świadczenia zdrowotne opieki koordynowanej dla pacjentów przewlekle chorych

i leczonych w ośrodku w zakresie układu krążenia, układu oddechowego, układu moczowego, układu naczyniowo-sercowego i cukrzycy.

W dniu 8 września 2024 roku przy współpracy z 1 Wojskowym Szpitalem Klinicznym w Lublinie zorganizowano przyjazd lekarzy na teren gminy w ramach „Białej Niedzieli”. Przyjmowało 10 lekarzy specjalistów: kardiolog, okulista, pulmonolog, laryngolog, ginekolog, neurolog, dermatolog, chirurg-urolog, ortopeda, diabetolog i 2 pielęgniarki. Udzielono 216 konsultacji i świadczeń zdrowotnych. Wykonano 92 badania poziomu cukru we krwi, 26 badań EKG z opisem, 13 cytologii szyjki macicy, spirometria – 22 badań, badanie komputerowe wzroku – 29 osób, badanie słuchu – 12 osób. Na leczenie szpitalne skierowano 4 osoby natomiast 9 osób - na dalsze leczenie do gabinetów specjalistycznych w Poliklinice. Koszt zadania wyniósł 24.398,00 zł.

Umożliwiono przeprowadzenie badań mammograficznych poprzez użyczenie miejsca postoju mammobusu i poniesienie kosztu prądu (3 razy stacjonował mammobus na parkingu przy ul. Małobrzeskiej). Pacjenci mogli wykonać komputerowe badanie wzroku.

Na terenie gminy funkcjonuje także prywatny gabinet stomatologiczny usytuowany w Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach, który świadczy usługi dentystyczne dla mieszkańców. W 2024 roku funkcjonowała w Łomazach także prywatna apteka zapewniająca zakup leków pacjentom.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W ramach realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i zwalczania narkomanii w gminie Łomazy opracowany został i zrealizowany gminny program.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łomazy poprzez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i uzależnienia behawioralne pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- szkolenia dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży: edukacja publiczna społeczności lokalnej, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 6 wniosków (o 3 mniej niż w roku 2023) o przymusowe leczenie odwykowe w związku z nadużywaniem alkoholu, na które

Komisja wszczęła procedurę poprzez złożenie do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej o zastosowanie przymusu prawnego dla 5 osób. Jedna osoba po przeprowadzeniu rozmowy z członkami GKRPA zaprzestała spożywania alkoholu. W ramach środków GKRPA poniesiono wydatki z tego tytułu w kwocie 3.242,44 zł.

Komisja odbyła 8 posiedzeń (mniej o 3 w porównaniu do 2023 r.). W 2024 roku nie wnioskowano odebrania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wartość sprzedaży napojów alkoholowych wg złożonych oświadczeń przedsiębiorców wyniosła 3.275.509,40 zł, w tym: sprzedaż piwa 1.959.889,56 zł, sprzedaż wina 196.249,13 zł, sprzedaż wódki 1.119.370,71 zł.

Udzielono 24 osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym oraz przemocy domowej porad psychologicznych i psychoterapeutycznych. W punkcie konsultacyjnym psycholog udzielał w każdą pierwszą środę miesiąca w godzinach 15:00-17:00 osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, narkotyków porad i udzielał pomocy psychologicznej. Punkt Konsultacyjny mieści się w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury w Łomazach. Na prowadzenie punktu konsultacyjnego wynagrodzenie psychologa- terapeuty ds. uzależnień poniesiono wydatek w wysokości 3.600,00 zł. Nie odnotowano zgłoszeń dotyczących leczenia nadużywających narkotyków.

Komisja pozytywnie zaopiniowała 4 wnioski podmiotów gospodarczych o wydanie pozwoleń na sprzedaż alkoholu (o 4 mniej w porównaniu do 2023 roku).

Na dzień 31 grudnia 2024 roku 11 podmiotów posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2024 roku nie opracowano Diagnozy Zagrożeń Społecznych Gminy Łomazy.

Na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok zaplanowano środki w wysokości 78.000,00 zł, wydatkowano 77.647,05 zł.

Sfinansowane zostały następujące wydatki: funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, punkt konsultacyjny, programy profilaktyczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców gminy, ulotki, broszury oraz leczenie odwykowe.

W ramach działań profilaktycznych oraz spędzenia wolnego czasu przez rodziny z dziećmi w dniu 2 czerwca 2024 r. w parku przy Placu Jagiellońskim w Łomazach zorganizowano przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Łomazach XIV Piknik Rodzinny w ramach kampanii „Postaw na Rodzinę” z różnymi atrakcjami dla dzieci i młodzieży. W ramach środków GKRPA dofinansowano Piknik Rodzinny na terenie Szkoły Podstawowej w Huszczy. Z tytułu organizacji i finansowania imprez na świeżym powietrzu poniesiono wydatek w wysokości 40.970,01 zł.

Z Funduszu GKRPA udzielono wsparcia finansowego w wysokości 4.774,10 zł środowiskom trzeźwościowym poprzez organizację rocznicy powstania ruchu trzeźwościowego w Łomazach, umożliwiono uczestnictwo w zlotach i spotkaniach trzeźwościowych o charakterze regionalnym i krajowym.

Z Funduszu GKRPA zorganizowano cykl szkoleń „Szkoła dla rodziców”. Wartość zakupu materiałów do realizacji szkolenia oraz wynagrodzenie prowadzącego szkolenie wyniosła 5.281,39 zł.

Z Funduszu GKRPA w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi w kwocie 5.869,71 zł oraz w ramach zwalczania narkomanii w kwocie 5.000,00 zł sfinansowano prowadzenie działalności

informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozaszkolnych w tym konkursy, warsztaty z ZPO w Łomazach oraz w Szkole Podstawowej w Huszczy.

Na działalność GKRPA (wynagrodzenia członków komisji i zakup materiałów biurowych) poniesiono wydatek w wysokości 8.908,40 zł.

Tabela 8: Wykonanie planu dochodów na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2024	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	Wykonanie planu w %
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	78 000,00	78 000,00	73 066,14	93,67%
	75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	78 000,00	78 000,00	73 066,14	93,67%
		0270	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	20 000,00	20 000,00	12 489,27	62,45%
		0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	58 000,00	58 000,00	60 576,87	104,44%
			Razem	78 000,00	78 000,00	73 066,14	93,67%

Tabela 9: Wykonanie planu wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2024	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	Wykonanie planu w %
851			Ochrona zdrowia	78 000,00	81 824,54	77 647,05	94,89%
	85153		Zwalczanie narkomanii	5 000,00	5 000,00	5 000,00	100,00%
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00	2 500,00	2 500,00	100,00%
		4300	Zakup usług pozostałych	2 500,00	2 500,00	2 500,00	100,00%
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 500,00	0,00	0,00	-
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	73 000,00	76 824,54	72 647,05	94,56%
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	14 000,00	10 200,00	8 700,00	85,29%
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	855,00	707,96	707,96	100,00%
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	122,00	0,00	0,00	-
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 000,00	20 790,00	20 790,00	100,00%
		4190	Nagrody konkursowe	2 000,00	489,72	489,72	100,00%
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 000,00	1 334,98	700,95	52,51%
		4220	Zakup środków żywności	6 000,00	7 286,88	7 286,88	100,00%
		4300	Zakup usług pozostałych	34 023,00	33 329,10	32 289,10	96,88%
		4430	Różne opłaty i składki	4 000,00	1 685,90	1 682,44	99,79%
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 000,00	1 000,00	0,00	0,00%
			Razem	78 000,00	81 824,54	77 647,05	94,89%

Obiekty sportowe i place zabaw

Gmina Łomazy posiada obiekty sportowe, które są ogólnodostępne dla mieszkańców. Można z nich korzystać oraz je wynajmować. Jednym z nich jest hala sportowa przy Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach. W 2024 roku poza szkolnymi zajęciami sportowymi sala była wykorzystywana na różne zajęcia sportowe poza godzinami pracy Szkoły. W okresie jesienno-zimowym z sali korzystali: Klub Sportowy "NIWA", klub sportowy "NIWKA", Łomaskie Stowarzyszenie Rozwoju, Akademia Taekwon-Do „VIRTUS”, Dance and Fun - Szkoła Tańca i Zabawy. Ponadto w sali odbywały się wydarzenia kulturalno-sportowe w których uczestniczyli mieszkańcy gminy i przybyli goście. Gmina Łomazy posiada również kompleks boisk sportowych Orlik, który mieści się przy Zespole Placówek Oświatowych w Łomazach. W skład kompleksu wchodzi boisko ze sztuczną trawą, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej, szatnie oraz parking. Do obsługi orlika zatrudniono opiekunów na podstawie umowy cywilno-prawnej w okresie wakacyjnym.

Na terenie Gminy Łomazy znajduje się stadion sportowy, na którym odbywają się treningi i rozgrywki klubu piłkarskiego oraz pięć ogólnodostępnych boisk. Na stadionie znajduje się także skatepark, plac zabaw, siłownia plenerowa wraz z miejscem rekreacyjnym przeznaczonym na spotkania przy ognisku.

Na terenie Gminy Łomazy znajduje się 8 placów zabaw, z czego 2 zlokalizowane są na terenie szkół oraz 4 siłownie plenerowe. Większość placów zabaw została sfinansowana ze środków pochodzących z funduszy sołeckich danych miejscowości. W 2024 roku sołectwo Wólka Korczowska przeznaczyło środki na zakup dodatkowych urządzeń.

Sprawy obywatelskie

Wybory samorządowe zarządzane na dzień 7 kwietnia 2024 r. nie zakończyły procesu kształtowania się organów samorządowych. Kadencja sołtysów i rad sołeckich, zgodnie ze statutami sołectw, trwa tyle, ile kadencja rady gminy, czyli 5 lat. Wybory sołtysa i rady sołeckiej winny się odbyć w terminie 6 miesięcy po zakończeniu kadencji. Wójt Gminy zarządził wybory Sołtysów i Rad Sołeckich na kadencję 2024-2029 we wszystkich sołectwach Gminy Łomazy, określił miejsca, terminy i godziny zebrań wiejskich. Zgodnie z harmonogramem, we wrześniu 2024 r. odbyło się 19 zebrań wiejskich podczas których mieszkańcy dokonali wyboru sołtysa i członków rad sołeckich, których zadaniem jest wspierać Sołtysów w realizacji zadań. We wrześniu mieszkańcy podjęli uchwały w sprawie rozdysponowania funduszu sołeckiego na 2025 rok.

W 2024 roku do Urzędu Gminy Łomazy wpłynęło **54** wniosków o udzielenie informacji publicznej, które dotyczyły:

- 1) bezdomnych zwierząt – 2,
- 2) spraw finansowych – 5,
- 3) spraw IT, RODO, IOD – 10,
- 4) ochrony środowiska – 11,
- 5) OZE – 2,
- 6) warunków zabudowy i decyzji środowiskowych – 11,
- 7) informacji o jednostce – 10,
- 8) oświaty – 3,

9) spraw innych – 12.

Do Urzędu Gminy w okresie sprawozdawczym wpłynęły 3 skargi. 1 skargę uznano za bezzasadną, wnioskodawcy udzielono odpowiedzi, 1 przekazano zgodnie z właściwością do Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej, 1 skargę skarżący wycofał.

W roku 2024 w Urzędzie Gminy funkcjonował punkt nieodpłatnej pomocy prawnej. Prawnik Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych pełnił dyżur we środy w godzinach od 8.00 do 12.00. Porady prawne były udzielane podczas osobistej wizyty. Porady prawne dotyczą poinformowania osoby fizycznej o obowiązującym stanie prawnym i przysługujących uprawnieniach lub obowiązkach, wskazania sposobu rozwiązania problemu, sporządzenia projektu pisma z zwolnienie od kosztów sądowych i innych. Pomoc prawna nie obejmowała spraw związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

W 2024 r. w Urzędzie Gminy raz w tygodniu we wtorki w ustalonych godzinach 9:00-11:00 pełnił dyżur leśniczy, który prowadził sprawy związane z gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, w tym także przyjmował wnioski o cechowanie drewna i wydanie świadectwa legalności pozyskania drewna z lasów prywatnych znajdujących się na terenie gminy Łomazy. Leśnik legalizował pozyskane drewno w terenie poprzez odpowiednie oznakowanie i nadanie numeracji.

W 2024 r. w Urzędzie Gminy raz w tygodniu we wtorki w ustalonych godzinach 8:00-13:00 pełnił dyżur pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli w zakresie doradztwa działań rolników, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych.

Ochrona środowiska

W ramach działań mających na celu dbałość o środowisko naturalne od kilku lat gmina Łomazy realizuje program usuwania azbestu. W 2024 roku w ramach projektu ogłoszonego przez ARIMR pn. „Wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych” Gmina Łomazy odebrała z 36 gospodarstw 200,22 ton azbestu.

W 2024 roku przyjęto 158 wniosków dotyczących wycinki drzew lub krzewów i było to o 18 wniosków więcej niż w roku 2023 r.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych wyniosła ok. 716,8330 ton i była mniejsza o ok. 25 ton w stosunku do ubiegłego roku.

W 2024 roku Gmina realizowała uchwalony przez Radę Gminy Łomazy program opieki nad zwierzętami. W ramach tego programu m. in. dofinansowano mieszkańcom sterylizację zwierząt. Przyjęto i rozpatrzono pozytywnie 36 wniosków od mieszkańców. Na realizację Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt wydatkowano z budżetu 47.350,72 zł.

W 2024 roku następujące firmy posiadały zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Komunalnik” Spółka z o.o z Białej Podlaskiej,
- EKO NOWA Sp. z o.o. z siedzibą w Piszczacu,

- EKO_DANKOR sp.z.o.o. Firma Handlowo-Usługowa z Włodawy,
- FHU DANKOR Korpysz Katarzyna z Włodawy,
- HADES MAKSYMIOUK i WSPÓLNICY Sp. jawna z siedzibą w Białej Podlaskiej,
- PW MIROSLAW OLEJARCZYK z siedzibą w Woli Jachowej.

W 2024 roku następujące firmy posiadały zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Łomazy:

- Gminny Zakład Usług Komunalnych z siedzibą w Łomazach,
- WC SERWIS Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrze,
- WCTRON Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu,
- FUH TRANS-POL z siedzibą w Białej Podlaskiej,
- TOI TOI Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Jak co roku odbyło się sprzątanie śmieci pozostawionych przy drogach i w przestrzeni publicznej. Mieszkańcy Gminy wzięli udział w akcji sprzątania „Czysta rzeka”.

Na dzień 31.12.2024 r. złożono 1.354 deklaracji (w tym 1 156 z kompostownikiem) na odbiór odpadów (o 5 więcej niż w 2023 r.) – 3 711 mieszkańców. W 2024 roku liczba deklaracji składanych na pobyt czasowy (np. latem) wyniosła 6. Wszystkie złożone deklaracje dotyczą odpadów segregowanych. Różnica osób zameldowanych w stosunku do osób ujętych w deklaracji wynika stąd, że część osób przebywa poza miejscem stałego zameldowania. 3 204 mieszkańców zadeklarowało posiadanie kompostownika. Średnia ilość kompostu wyliczona spośród reprezentatywnej grupy osób, którzy zadeklarowali posiadanie kompostownika w 2024 r. wyniosła 48,67 kg.

Czyste powietrze

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste powietrze” funkcjonuje w gminie Łomazy od 2021 roku. Jest to kompleksowy program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Program przewiduje dofinansowanie na wymianę, zakup, montaż instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, wentylację mechaniczną, mikroinstalację fotowoltaiczną, ocieplenie budynku, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej. W 2024 roku w Punkcie obsługi Czystego Powietrza złożono 34 wnioski o dofinansowanie oraz 16 wniosków o płatność. Do punktu zgłaszają się osoby spoza gminy. Duża ilość mieszkańców jest w trakcie realizacji inwestycji lub kompletowania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku. Od początku funkcjonowania Punktu w Gminie Łomazy złożono do WFOŚiGW w Lublinie 197 wniosków o dofinansowanie, zawarto 154 umów, zrealizowano 108 przedsięwzięć. Kwota wypłaconych dotacji 5.368.714,30 zł.

Współpraca z Zakładem Karnym

Nadal obowiązuje podpisane porozumienie dotyczące nieodpłatnego zatrudniania skazanych z 2016 roku pomiędzy Wójtem Gminy Łomazy a dyrektorem Zakładu Karnego w Białej Podlaskiej. W roku 2024 r. współpraca z Zakładem Karnym była nadal tymczasowo zawieszona, ponieważ Zakład nie kierował osób skazanych do pracy na zewnątrz.

Planowanie przestrzenne

Uchwała Rady Gminy Łomazy z dnia 30 października 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Łomazy znacznie przyspieszyła prowadzenie spraw w zakresie prowadzenie inwestycji gminnych i mieszkańców poprzez możliwość uzyskania wypisów i wyrysów z planu zagospodarowania przestrzennego.

W 2024 roku Gmina Łomazy prowadziła łącznie 89 postępowań administracyjnych (o 32 więcej niż w roku 2023) dotyczących wydania decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Decyzje administracyjne wydawane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775, ze zm.). Ilość wydawanych decyzji wynika ze stosunkowo stałej tendencji rozwoju budownictwa w gminie, zwłaszcza mieszkaniowego. Ruch budowlany i zainteresowanie działkami budowlanymi, generuje zwiększoną liczbę wniosków inwestorów, występujących o ustalenie warunków zabudowy. W 2024 r. Wójt Gminy wydał ogółem 72 szt. decyzji dotyczących ustalenia warunków zabudowy i 4 szt. decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego, 6 szt. Decyzji o przeniesieniu warunków zabudowy na inny podmiot, 5 szt decyzji o zmianę warunków zabudowy. Duża liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz niesłabnące zainteresowanie terenami przeznaczonymi pod zabudowę, sprawia, że kształtowanie polityki przestrzennej odgrywa znaczną rolę wśród zadań realizowanych przez samorząd gminy.

Z danych zamieszczonych w poniższej tabeli wynika, że dominują decyzje wydane dla sołectw: Wola Dubowska i Łomazy I.

Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w podziale na poszczególne miejscowości:

Miejscowość	Liczba
Bielany	3
Burwin	0
Dubów	9
Huszczka Pierwsza	5
Huszczka Druga	2
Jusaki-Zarzeka	3
Kopytnik	3
Koszoły	2
Korczówka	3
Kozły	0
Krasówka	6
Lubenka	1
Łomazy I	11
Łomazy II	7
Stasiówka	3

Studzianka	5
Szymanowo	0
Wólka Korczowska	2
Wola Dubowska	16
Razem	81

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w podziale na rodzaj inwestycji:

Rodzaj inwestycji	Liczba
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	46
Zabudowa usługowa	2
Droga	1
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa	1
Budynek gospodarczy	21
Odnawialne źródła energii	3
Staw	2
Budowa linii kablowych, złącz i przyłączy kablowych	1
Budowa linii SN/nn, stacji transformatorowej napowietrznej	1
Przebudowa odcinka rowu otwartego na rurociąg Ø60 cm	1
Przebudowa urządzeń melioracyjnych	1
Budowa słupowej stacji transformatorowej sieci elektroenergetycznej SN, sieci elektroenergetycznej nN	1

Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w podziale na rodzaj zamierzenia inwestycyjnego:

Zamierzenie	Liczba
Budowa	73
Rozbudowa	8

Dane wg Urzędu Gminy Łomazy

W 2024 r. wydano 22 wypisów i wyrysów oraz 227 zaświadczeń z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z obszaru gminy, łącznie 249 dokumentów.

Młodzieżowa Rada Gminy Łomazy

Młodzieżowa Rada Gminy Łomazy została powołana w 2016 roku zgodnie z uchwałą nr XV/110/16 RGŁ z dnia 23.09.2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Rady Gminy Łomazy, powołania tej Rady i nadania jej Statutu. Obecnie Rada składa się z 10 Radnych. Zgodnie ze statutem będącym załącznikiem do uchwały, celem działania MRG jest upowszechnienie idei samorządowej wśród młodzieży oraz zwiększenie aktywności młodych ludzi w Gminie Łomazy. Radni są głosem lokalnej młodzieży. MRG przedstawia problemy, które dotyczą młodzieży, formułuje swoje oczekiwania i postulaty co do kierunku rozwoju Gminy, ale też przedstawia pomysły na

polepszenie sytuacji młodych mieszkańców. Radni IV kadencji MRG rozpoczęli działalność sesją inauguracyjną 9 stycznia 2024 r. podczas której złożyli ślubowanie i podjęli uchwały o wyborze ze swojego grona prezydium.

W 2024 r. Radni uczestniczyli w 4 sesjach (22 lutego, 27 maja, 18 października, 29 listopada) MRG zwołanych przez Przewodniczącego MRG. Podczas posiedzeń był obecny Wójt Gminy Jerzy Czyżewski, który przekazywał informacje z bieżącej działalności.

MRG kontynuowała objęcie patronatem II przeprowadzony Konkurs Wiedzy o Gminie Łomazy. Radni włączali się także do różnych akcji wynikających z kalendarza uroczystości szkolnych. Delegacja MRG uczestniczyła we mszy św. upamiętniającej poległych za wolność i złożyła kwiaty przed pomnikiem z okazji uroczystości święta Odzyskania Niepodległości zorganizowanej

13. Podsumowanie

Rok 2024 był dla Gminy Łomazy okresem dynamicznego rozwoju i intensywnych działań inwestycyjnych. Dzięki ambitnie realizowanym celom oraz skutecznemu zarządzaniu finansami, osiągnięto rekordowy budżet w historii gminy, przy jednoczesnym obniżeniu zadłużenia do najniższego poziomu od ponad 12 lat. Wartość zrealizowanych inwestycji przekroczyła 27 mln zł, z czego blisko 24 mln zł pochodziło ze środków zewnętrznych.

Wśród najważniejszych przedsięwzięć znalazła się rozbudowa infrastruktury drogowej. Przebudowano i wyremontowano ponad 15 km dróg oraz przygotowano dokumentację projektową dla kolejnych sześciu. Równolegle rozwijano infrastrukturę edukacyjną i komunalną, czego wyrazem było m.in. zagospodarowanie terenu po byłym Kółku Rolniczym. Dzięki środkom pozyskanym z różnych źródeł, zrealizowano szereg projektów poprawiających jakość życia mieszkańców oraz stwarzających sprzyjające warunki dla rozwoju. Włączyliśmy się w działania zmierzające do budowy bloku z lokalami o preferencyjnych opłatach w ramach Społecznej Inicjatywie Mieszkańcowej.

Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego obejmowały nie tylko budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz wprowadzanie nowych rozwiązań organizacyjnych, lecz edukację w szkołach, prowadzoną m.in. przez Zespół Placówek Oświatowych w Łomazach.

W minionym roku Gmina Łomazy aktywnie współpracowała również z instytucjami kultury, realizując liczne projekty i inicjatywy ukierunkowane na rozwój życia kulturalnego, edukacyjnego i rozrywkowego mieszkańców. Efektem tej współpracy była organizacja wielu wydarzeń o charakterze artystycznym i edukacyjnym. Dzięki tym inicjatywom nasza gmina zyskała wyjątkowy klimat, sprzyjający integracji mieszkańców, wspieraniu lokalnych twórców oraz rozwijaniu pasji i zainteresowań kulturalnych wśród osób w różnym wieku.

Ważnym elementem wspierania rodzin i rozwoju najmłodszych mieszkańców była działalność Gminnego Klubu Malucha, w ramach którego prowadzono zajęcia edukacyjne i rekreacyjne. Programy te miały na celu stymulowanie rozwoju fizycznego, emocjonalnego, a także społecznego dzieci w wieku przedszkolnym.

Istotną rolę w życiu społecznym i kulturalnym odegrały koła gospodyń wiejskich i organizacje społeczne, będące aktywnymi ośrodkami integracji mieszkańców oraz promocji lokalnych tradycji. Liczne wydarzenia i inicjatywy skupiały się nie tylko na rozwoju kulturalnym i zdrowotnym mieszkańców lecz również wzmacniały lokalną tożsamość, integrowały mieszkańców oraz promowały dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu.

Aktywne włączenie w akcję pomocy dla mieszkańców Gminy Branice, którzy ucierpieli w wyniku tragicznej powodzi nawiedzającej w ubiegłym roku południe Polski pokazało, iż w obliczu dramatycznych wydarzeń, mieszkańcy naszej gminy są otwarci na pomoc poza swoją gminę. Dołączenie do akcji „Polacy – Polakom” i organizacja zbiórki najpotrzebniejszych rzeczy potwierdziło, że w trudnych chwilach potrafimy działać razem i nie pozostajemy obojętni na cierpienie innych.

Rok 2024 był czasem znaczących osiągnięć, które nie byłyby możliwe bez zaangażowania mieszkańców, lokalnych władz i efektywnej współpracy z partnerami zewnętrznymi. Mimo wielu sukcesów, przed Gminą Łomazy stoją kolejne wyzwania. Kontynuacja rozpoczętych działań oraz otwartość na nowe inicjatywy stanowią fundament dalszego rozwoju gminy i budowania silnej, nowoczesnej wspólnoty lokalnej.

Raport jest zbiorem wiedzy o działalności za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach oceny. Ufam, że kontynuując rozpoczęte działania i podejmując nowe wyzwania, będziemy mogli dalej rozwijać naszą gminę i tworzyć jeszcze lepsze warunki do życia i pracy dla całej lokalnej społeczności. Zachęcam do odwiedzania strony internetowej prowadzonej przez Urząd Gminy Łomazy <https://lomazy.pl/> oraz Strony Biuletynu Informacji Publicznej <https://uglomazy.bip.lubelskie.pl/?id=6>.

Z poważaniem

Jerzy Czyżewski
Wójt Gminy Łomazy

Łomazy, 23 maja 2025 r.